

Tidrenczel Béla

AZ MSZH NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI 2009 ELSŐ FELÉBEN

MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE (WIPO) KERETÉBEN FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

Hivatalunk az év első felében is biztosította nemzeti képviseletünket és a megfelelő szakmai részvételt a világszervezet fontosabb munkacsoportülésein, az állandó bizottságok ülésein és az egyéb kiemelkedő *WIPO*-rendezvényeken. Ez a tevékenység – a korábbi évekhez hasonlóan – kiterjedt a genfi szakmai kapcsolattartás és a belföldi szakmai egyeztetések szükséges lépéseire.

2009 első felét, amely az új főigazgató alatti időszak első teljes évének kezdetét jelentette, a dús rendezvénytár jellemezte, és határozottan megélné a szervezet olyan egyéb rendezvényeinek sora, amelyek szubregionális és regionális jellegűek. A korábbiaktól eltérően több esemény zajlott a közép- és a kelet-európai térséghez tartozó országokban (Varsó, Szófia, Temesvár).

A Genfben tartott – részben már a korábbi években is sorra került – ülések folytatásaként említhető a lisszaboni rendszer fejlesztésével foglalkozó márciusi munkacsoportülés, ahol hivatalunk jogi elnökhelyettese töltötte be a munkacsoport elnöki tisztét, illetve a szintén az ebben a hónapban megtartott *SCP* (Szabadalmi Állandó Bizottság) soron következő ülése. Áprilisban tartotta szokásos tavaszi ülését az *UPOV* Adminisztratív és Jogi Bizottsága, Konzultatív Bizottsága és Tanácsa. Májusban ült össze a *PCT*-vel foglalkozó munkacsoport, és került sor a Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottság 18. ülésére. A júniusi események közül említésre méltó az *SCT* (a Védjegyekkel és Földrajzi Árujelzőkkel foglalkozó Állandó Bizottság) 21. ülése és a Koordinációs Bizottság június közepére összehívott soron kívüli ülése, amely bizottságnak Magyarország is tagja. Ez utóbbin hivatalunkat az elnök képviselte.

Az egyéb *WIPO*-rendezvények közül időrendben célszerű megemlíteni az iparjogvédelem finanszírozásával foglalkozó genfi információs ülést, a Lengyel Szabadalmi Hivatal közreműködésével tartott varsói nemzetközi konferenciát a nők tudományos és üzleti életben betöltött szerepéről, ahol képviselőnk előadóként vett részt. Képviseletünk magunkat elnökhelyettesi szinten a szellemi tulajdon-jogok modern menedzsmentjéről tartott szubregionális májusi temesvári *WIPO*-szemináriumon, amelynek középpontjában a nemzeti szellemi tulajdon-védelmi stratégiák kidolgozása állt, továbbá júniusban a földrajzi árujelzőkkel foglalkozó nemzetközi *WIPO*-rendezvényen, Szófiában.

2009. november 5–7. között Budapesten kerül sor a Magyar Tudományos Akadémia, az UNESCO és az *International Council for Science* által közösen rendezett Tudomány Világforumára (*World Science Forum*). A rendezvény egyik fő vendége lesz a WIPO 2008-ban megválasztott főigazgatója, *dr. Francis Gurry*, aki elfogadta a WSF november 5-i nyitó plenáris ülésén az egyik témaindító megnyitóbeszéd tartására szóló felkérést. A WIPO főigazgatójának magyarországi látogatása jó alkalmat teremtene arra, hogy hivatalosan megbeszélést folytasson az MSZH-t felügyelő magyar miniszterrel, és egyúttal találkozzon a Magyar Köztársaság elnökével, *dr. Sólyom Lászlóval* is.

A Lisszaboni Megállapodás fejlesztésére létrejött munkacsoport ülése, Genf, március 17–20.

Hivatalunk képviselőjében a jogi elnökhelyettes és a szakmai főosztály helyettes vezetője vett részt.

Ernesto Rubio, a WIPO főigazgató-helyettesének bevezetője után – aki ismertette a munkacsoport létrejöttének hátterét, rámutatott a rendszer módosításának valós céljára, és közölte hogy a Végrehajtási Szabályzat (VSZ) 2001. évi legutóbbi módosítása után a megállapodáshoz hat új állam csatlakozott – a fórum egyhangúan megválasztotta az MSZH jogi elnökhelyettesét, *dr. Ficsor Mihályt* a munkacsoport elnökének.

Lényeges napirendi pont volt a Lisszaboni Megállapodás szerinti eljárás módosítása, mely a VSZ két pontjának módosítását célozta. Ezek opcionális természetűek, azzal, hogy alkalmazásuk a szerződő állam döntésétől függ. Az egyik a 11*bis* szabály, mely lehetővé tenné az oltalom elismerését deklaráló nyilatkozat kiadását, a másik súlyponti elem pedig a 23*bis* szabály, melynek beillesztésével lehetőség nyílna arra, hogy a Nemzetközi Iroda elektronikus úton publikálja az eredetmegjelölés lajstromozását. Az elnök javaslata szerint a két új rendelkezést külön tárgyalta a munkacsoport.

A 11*bis* szabály vitája során Irán számos kételyének adott hangot. Több ország támogatta az új szabály beillesztését (köztük Magyarország is), több ország pedig magyarázatot kért a Nemzetközi Irodától a VSZ 9. szabály (2) bekezdésének (iv) pontja szerinti részleges elutasítás gyakorlata tekintetében. A vita lefolytatása után a Nemzetközi Iroda a javaslatot módosította azzal, hogy a 11*bis* szabályból törölte azokat a rendelkezéseket, amelyek az oltalom részleges elismerését tették lehetővé, így végül konszenzus alakult ki.

A 23*bis* szabály esetében a Nemzetközi Iroda a lajstromozásról szóló értesítés kézbesítésének gyakorlati nehézségeit jelölte meg a beillesztés indokaként (a hagyományos kézbesítés nehézségei stb.). Az elektronikus kézbesítés költségkímélő is lenne. Több fejlődő állam szűkös anyagi forrásaira hivatkozva aggályának adott hangot, Franciaország viszont még nagyobb változtatást szorgalmazott azzal, hogy az elektronikus kommunikáció bevezetését a szerződő állam nemzeti hivatala és a Nemzetközi Iroda viszonylatában is bevezetné.

A munkacsoport további működését illetően – Irán minden kísérlete ellenére, amely mindent megtett azért, hogy a munkacsoport tevékenysége a jövőben korlátozott legyen

– egyetértés született a munka folytatásáról. Magyar részről javaslatként hangzott el, hogy a Nemzetközi Iroda készítsen tanulmányt a Lisszaboni Megállapodás és más regionális, a földrajzi árujelzők oltalmát biztosító rendszerek közötti kapcsolatáról, és hogy a nemzetközi szervezetek számára is biztosítani kellene a csatlakozás lehetőségét.

A munkacsoport döntése szerint a munkaanyag 2. mellékletét tudomásulvétel céljából a közgyűlés elé terjesztik, és a Nemzetközi Iroda tanulmányban foglalja majd össze a rendszer jövőbeni lehetséges fejlesztési irányvaival kapcsolatos javaslatokat.

A WIPO Szabadalmi Jogi Állandó Bizottságának 13. ülése, Genf, március 23–27.

Az MSZH-t az ülésen szabadalmi főosztályvezető és jogi ügyintéző képviselte.

A 2008 júniusában tartott legutóbbi ülésen a tagállamok elfogadták a témaköröket tartalmazó listát, amelyek tekintetében a Bizottság keretében a jövőben esetlegesen munka folyhat. A mostani ülés tárgya az erről a listáról kiválasztott négy témakör, a kapcsolódó tanulmányok megtárgyalása, illetőleg a Bizottság további munkájának meghatározása volt.

A Titkárság már a korábbi ülésre jelentést készített a nemzetközi szabadalmi rendszerről, melynek célja átfogó helyzetkép nyújtása volt, és azoknak a témáknak a meghatározása, amelyekben a WIPO és a Szabadalmi Jogi Bizottság fellépése és aktivitása indokolt lehet. Az erre az ülésre készített változat kibővítve tartalmazta a tagállamok és a megfigyelők által tett kiegészítéseket is. Egy másik napirendi pont keretében tanulmányokat tárgyalt meg „Kizárások a szabadalmazhatóságból, kivételek és jogok korlátozásai”, a „Szabadalmi információ terjesztése”, „Szabványok és szabadalmak” és „Ügyfél–ügyvivői privilégium” címmel. A küldöttségek elégedettségüket fejezték ki a Titkárság eddigi munkájával kapcsolatban, és mélyrehatóbb elemzést, a konkrét kérdések részletesebb feltárását javasolták.

A Bizottság további munkáját illetően javasolták a „Szabadalmak és a környezet, különös tekintettel az éghajlatváltozásra és az alternatív energiaforrásokra”, továbbá a „Szabadalmi minőségirányítási rendszer” témakör felvételét.

Megállapodtak, hogy a következő ülésre előzetes tanulmány készül a „technológiatranszfer” és a „felszólalási rendszer” témájában, az információáramlás és az információkhoz való jobb hozzáférés érdekében pedig technikai részleteket tartalmazó, elvi tanulmány készül a szabadalmi információ terjesztése vonatkozásában.

Külön külső szakértői csoportot bíznak meg a „kizárások, kivételek és korlátozások” témakörben tanulmány készítésére, melynek keretében figyelembe kell venni a közegészségügy, az oktatás, az élőlényekkel kapcsolatos kutatás és kísérletek, illetőleg az élőlények szabadalmazhatóságának kérdéseit is, szem előtt tartva az országok gazdasági fejlettségi szintjét is.

Az UPOV Adminisztratív és Jogi Bizottságának (CAJ) 59. ülése, Konzultatív Bizottságának (CC) 77. és Tanácsának 26., rendkívüli ülése, Genf, április 2–3.

A hivatalt az ülésen a műszaki elnökhelyettes és jogi ügyintéző képviselte. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium részéről Szenczi Gyözőné állandó képviselő, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal részéről Ertesyné dr. Peregi Katalin vett részt.

A CAJ 59. ülésének főbb eseményei és néhány fontosabb döntése:

- Elfogadták a TGP (a DUS-követelményekre vonatkozó útmutatósorozat) 12. és 13. útmutatóját, így azok a következőkben a többi érintett bizottság elé kerülhetnek.
- Az ülésen foglalkoztak az UPOV-egyezménnyel kapcsolatos tájékoztató anyagokkal: a modellszabályokkal, a jogérvényesítési „bevásárlólistát” tartalmazó dokumentummal, a CAJ tanácsadói csoportjának tevékenységéről szóló beszámolóval. A különböző fázisokban lévő tájékoztató anyagok státuszáról és további sorsáról szóló összefoglalót és a javaslatokat a CAJ elfogadta.
- A CAJ elfogadta a molekuláris technikákról szóló anyag konszolidált változatának elkészítésére vonatkozó javaslatot.
- Az UPOV bejelentési űrlapmintái alapján kidolgozott elektronikus bejelentési űrlapok és technikai kérdőívek kidolgozásával foglalkozó konzultációk és bemutatók után az UPOV Irodája javaslatot terjesztett elő bizonyos hivatkozások és az űrlapok hivatalok által történő felhasználásai vonatkozásában.
- Az UPOV-ROM növényfajta-adatbázis továbbfejlesztése érdekében megállapodások születtek az UPOV és a CPVO, illetőleg az UPOV és a WIPO között a megfelelő adatok összegyűjtése, összesítése és megfelelő formátumban hozzáférhető tétele céljából.

A CC 77. ülésén, egyebek mellett:

- üdvözölték Costa Ricát és Grúziát az UPOV-államok sorában (ezzel a tagok száma összesen 67-re emelkedett);
- megvizsgálták Peru növényfajta-oltalmi szabályozását;
- az UPOV pénzügyi szabályzatának felülvizsgálata kapcsán korábban felmerült egy *ad hoc* munkacsoport felállításának lehetősége. A döntés szerint létrejön a munkacsoport, amely 2009 októberére útmutatásokat készít a felülvizsgálathoz. A munkacsoport látókörébe tartozna a számvizsgálói rendelkezésekre vonatkozó javaslatok megfontolása is;
- elfogadták az UPOV 2010–2011-re szóló programjával és költségvetése előkészítésével foglalkozó dokumentumot, mely számba veszi az Unió előtti kihívásokat és a szervezet változatlan prioritásait is;
- bemutatták az Európai Unió középtávú munkatervéről (2012–2015) készült anyagot, amelyben szó van az Unió globális kérdésekben való szerepvállalásáról, a növényfajtákkal kapcsolatos specifikus kérdésekről, a szervezetnek az egyéb nemzetközi szer-

zódésekkel való kapcsolatáról. A dokumentum foglalkozik még a stratégiai célokkal és az egyes cselekvési irányokkal.

- foglalkoztak az új főtítkárhelyettes kijelöléséről szóló eljárást és ütemtervet tartalmazó dokumentummal;

A Tanács rendkívüli ülése megvitatta a perui növényfajta-oltalmi szabályozás UPOV-val való megegyezését, és kedvező állásfoglalást hozott.

A WIPO PCT-vel foglalkozó munkacsoportjának ülése, Genf, május 4–8.

Az ülésen a Párizsi Unió hét tagállama, nyolc kormányközi szervezet, kilenc nemzetközi és öt nem kormányzati szervezet képviselői voltak jelen. Az MSZH-t főosztályvezető-helyettes képviselte.

A fő téma a PCT rendszerének javítása, hatékonyabbá tétele, a sokoldalú, növekvő és differenciált igényeknek való jobb megfeleltetése volt. „A PCT jövője” címet viselő dokumentumhoz „reformelképzeléseket” tartalmazó koncepciótervezetet nyújtott be Japán, a Koreai Köztársaság és az USA. A többi téma a PCT-ügymenet szokásos kérdéseivel foglalkozott: a díjkiszámítás módszertana, hogyan kell a bejelentéseket áttekinthetőbbé tenni, formanyomtatvány-javaslat a nemzeti fázisba lépéshez, a kiegészítő nemzetközi kutatás részletei.

A PCT jövőjével kapcsolatos általános vitában a WIPO főigazgatója rámutatott a rendszer jelentőségére, fejlődésére, az alapelvek helyességére, de elismerte, hogy a PCT még mindig nem az eredeti szándéknak megfelelően működik. A bemutatott dokumentum megjelöli a főbb problémaforrásokat, a nélkülözhetetlen törekvéseket és az elérendő célokat, a cselekvési irányterv néhány haladéktalannak ítélt intézkedést sorol fel, és több évre szóló teendőket javasol. A hozzászólók egy része egyetértését fejezte ki, de sablonos érveket és álláspontokat fogalmazott meg a PCT fontosságáról. Az ülés időkeretének nagy részét főleg azok az aggályok és ellenvetések töltötték ki, amelyeket az ülés résztvevőinek körét kitevő fejlődő országok képviselői fogalmaztak meg. A véleményük fő alakítója és tolmácsolója India és Brazília volt. A Titkárság válaszában megerősítette, hogy az egyezmény jelenlegi keretein belül nincs olyan terv, ami anyagi jogi harmonizációt irányozna elő a PCT-ben. Japán, Korea és az USA „versenyképesnek szánt” javaslatai sem segítettek a Nemzetközi Iroda cselekvési iránytervének elfogadtatásában. Ezek az országok nem elleneztek a WIPO-dokumentum iránymutatásait, de az egyébként igencsak vázlatosan kidolgozott saját javaslataik arra utaltak, hogy a megoldás útját más-más módon képzelik.

Az ülésen foglalkoztak még az alábbi kérdésekkel: a nemzetközi kutatás és elővizsgálat értékének növelése a PCT-ben, a módosítások formája, az alkalmassági kritériumok egyes díjak mérsékléséhez, egyes díjak ekvivalens mértékének megállapítása, nemzetközi formanyomtatvány a nemzeti fázisba lépéshez, a nemzetközi bejelentés változásainak tanúsítása.

Általánosságban elmondható, hogy a munkacsoport az ügyintézési típusú feladatait elvégezte, de nagyon kevés eredményt tudott hozzátenni a PCT jelenét és jövőjét beárnyékoló

működési zavarok megfelelő kezeléséhez. Minthogy a minimális konszenzus is hiányzott, még a Nemzetközi Iroda kezdeményezéseinek a továbbgondolása is kétséges. A párbeszéd-hiány miatt az ülészak konszenzusos beszámoló elfogadása nélkül zárult, ami először fordult elő a munkacsoport nyolc éves történetében.

A WIPO Szerzői és Szomszédos Jogokkal foglalkozó Állandó Bizottságának (SCCR) 18. ülése, Genf, május 25–29.

Az ülésen 62 ország, az Európai Közösség, öt államközi és 40 nem kormányzati nemzetközi szervezet képviselői között az MSZH-t szakmai osztályvezető-helyettes képviselte.

Az ülést megelőzően a műsorsugárzás terén végbement fejlődési tendenciákat áttekintő prezentációkra került sor öt fejlődő ország szakértői közreműködésével, amelyek a <http://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting> webcímen érhetők el.

A kiadott előzetes napirendi pont tervezete négy érdemi témát jelölt meg: a korlátozóásokat és kivételeket, a műsorsugárzó szervezetek védelmét, az állandó bizottság jövőbeli munkáját és kiegészítésképpen az első témához egy brazil–ecuadori és paraguayi előterjesztést.

Az állandó bizottsági ülés alatt többször került sor az EK és tagállamainak koordinációs üléseire, illetve a közép-európai és a balti államok regionális csoportjának (CEBS) üléseire.

A *korlátozások és kivételek* témakörben az állandó bizottság megerősítette elkötelezettségét a munka késedelem nélküli folytatása iránt globális és mindent magában foglaló megközelítésben, ideértve a hozzáférést a védett művekhez a vakok, gyengén látók és más, az olvasásban korlátozott személyek számára. Üdvözölte a brazil–ecuadori és paraguayi javaslatot is – amelyről a küldöttségek véleménye eltérő volt – továbbá a jogosulti körök programjáról (*stakeholders' platform*) szóló köztes jelentést, és ösztönözte a Titkárságot a munka folytatására. A bizottság felkérte a Titkárságot, hogy készítsen elemző anyagokat, meghatározva bennük a korlátozások és kivételek legfontosabb elemeit a különböző területeken, illetve figyelembe vette a témában készült kérdőívtervezetet, nyitva hagyva annak véleményezését a tagországok számára 2009. július 15-ig.

Az *audiovizuális előadások védelme* témakörben az állandó bizottság kifejezte nagyrabecsülését a Titkárság által szervezett szemináriumokért, megerősítette elkötelezettségét, hogy a nemzetközi védelmet az audiovizuális média számára fejleszti tovább, és felkérte a Titkárságot egy háttéranyag készítésére a fő kérdésekről és álláspontokról.

A *műsorsugárzó szervezetek védelme* terén az állandó bizottság felkérte a Titkárságot, hogy készítsen tanulmányt a műsorjelek jogosulatlan felhasználásának szociális-gazdasági hatásairól, mely egyfelől kiterjed a hozzáférés hiánya hatásainak vizsgálatára, másfelől kimutatja, hogy szükség van a műsorsugárzók hatékony védelmére. Felkérte a Titkárságot regionális és nemzeti szintű szemináriumok szervezésére a lehetséges egyezményjavaslat céljai, a védelem specifikus terjedelme és tárgya tekintetében, a tagállamok vagy a regionális csoportok igényének megfelelően.

A WIPO Védjegy és Földrajzi Árujelzők Állandó Bizottságának (SCT) 21. ülése, Genf, június 22–26.

Az MSZH-t a bizottsági ülésen a szakmai főosztály helyettes vezetője képviselte. Az ülést a WIPO főigazgatója nyitotta meg, aki beszédében kiemelte az SCT sikeres ténykedését. Az ülés levezető elnökének egyik helyetteseként az MSZH küldöttjét választották meg.

Az ülés keretében megtárgyalt főbb témacsoportok az alábbiak voltak.

A *formatervezésiminta-oltalom* területén a kérdőívek eredményeinek összesítéséről *Marcus Höpferger* tartott ismertetést. A szakmai vita a Titkárság által összesített és többször módosított szövegezés egyes pontjai mentén haladva folyt. Több ország (Japán, az USA, Spanyolország) tett szövegmodosításokat azzal, hogy azok tartalmazzanak utalásokat a nemzeti szabályozásra. A legnagyobb vita a mintaoltalom időtartama kapcsán bontakozott ki, itt továbbra is nagy különbségek vannak az országok között. A WIPO prezentáció keretében ismertette a szabadalmi területen már működő *DAS (Digital Access Service for Priority Documents)* rendszert, melynek lényege az elsőbbségi iratokhoz való online hozzáférés.

A *Kizáró okok a védjegy lajstromozására irányuló eljárás során* elnevezést viselő napirendi pont keretében megvizsgálták a Nemzetközi Iroda által elkészített és előzetesen a résztvevők rendelkezésére bocsátott dokumentumot, amely az összes, lajstromozást érintő okot összefoglalja. A magyar küldöttség már korábban hangot adott aggályainak azzal kapcsolatban, hogy a téma terjedelme nem teszi lehetővé részletes és az országok eltérő gyakorlatát is bemutató anyag elkészítését. Több ország hozzászólásával érdemi vita folyt például magáról a megjelölésről, a megkülönböztetőképeség megszerzéséről, a leíró megjelölésekről, a funkcionális témakörrel, a közérkölsbe, illetőleg közrendbe ütközésről. A magyar hozzászólás ismételten rámutatott az egyes kizáró okok részletes megvitatásának jelentőségére és hasznosságára, és egyben tisztázta azt a módszert, amelynek alkalmazásával a fórum a dokumentumot meg kívánja vitatni. Ismét élénk szakmai párbeszéd alakult ki a rosszhiszemű védjegybejelentésekkel kapcsolatban.

Az *együttes és tanúsító védjegyek* témakörében említésre méltó, hogy az USA nagy érdeklődést tanúsított a két különleges védjegyforma iránt. Érzékelhető volt, hogy a földrajzi árujelzők oltalmát tanúsító védjegy útján látják indokoltnak biztosítani, ehhez képest az európai küldöttek ezt a napirendi kérdést kevésbé látták fontosnak.

A *Párizsi Unió Egyezmény 6ter cikkének módosítása* kapcsán Jamaica kérte a Titkárságot, hogy készüljön tanulmány az államok hivatalos elnevezéseinek védjegyelemként történő használatáról. Oroszország érdeklődést tanúsított a kérdés iránt, több más ország is támogatta, viszont számos más ország ellenezte a kérdés vizsgálatát. Kompromisszumos megoldásként az állandó bizottság felkérte a Titkárságot olyan kérdőív elkészítésére, amely az országok elnevezésének védjegy- vagy védjegyelemként való használatát célozza, kiegészítve a földrajzi származás tekintetében történő megnevezés kérdésével.

Egyéb WIPO-rendezvények

A WIPO információs találkozója a szellemi tulajdon finanszírozásának témakörében, Genf, március 10.

Hivatalunk az informális találkozón a 210 regisztrált résztvevő között elnöki főtanácsadóval képviseltette magát.

A jelenlegi gazdasági krízis időszakában különös figyelem irányul a szellemi tulajdon finanszírozásának témakörére. A szellemi tulajdon kereskedelmének nagysága világméretben a becslések szerint mintegy 300 milliárd dollárt tesz ki, és a vállalatok részvénytőzsi értékeinek 80%-át szellemi vagyonuk adja. Ugyanakkor a szellemi tulajdon finanszírozásának lehetőségei korlátozottak, mert a hatályos pénzügyi rendszer inkább az anyagi javakra koncentrál. Országonként különféle pénzügyi mechanizmusok működnek a szellemi vagyon finanszírozására, ezeknek a kezdeményezéseknek a sikere viszont a jogi és szabályozási háttértől, a bankszektor és a tőkepiac tudatosságától függ. A WIPO által e témában szervezett találkozó célja az volt, hogy a tagállamok megismerjék egymás tapasztalatait a szellemi tulajdon finanszírozása területén, felhívják a figyelmet a szabadalmak, a védjegyek, a szerzői jog által védett alkotások finanszírozása terén felmerülő problémákra.

A megvizsgált hat téma a következő volt: a szellemi tulajdon finanszírozása a védjegyek területén, a szabadalmi területen, a szerzői jog területén, a pénzügyi intézmények szemszögéből, illetőleg a finanszírozás általános kérdései és az ezzel kapcsolatos nemzetközi politika.

A WIPO nemzetközi szimpóziuma a földrajzi árujelzők nemzetközi oltalmáról, Szófia, június 10–12.

A WIPO és a Bolgár Szabadalmi Hivatal közös rendezésében megtartott nemzetközi szimpóziumon Szófiában az MSZH-t a jogi elnökhelyettes és a szakmai terület jogi előadója képviselte. A rendezvényen a világ három kontinenséről érkezett előadók húsz prezentáció keretében nyújtottak átfogó képet a földrajzi árujelzők témaköréről egyfelől jogi, másfelől közgazdaságtani szempontból.

A témacsoportok az alábbiak voltak: a földrajzi árujelzők nemzetközi nyilvántartásának lehetséges megoldásai, a földrajzi árujelzők közgazdasági vonatkozásai, a hagyományos tudás védelme és a földrajzi árujelzők használata a vidékfejlesztés érdekében, dél-kelet-európai esettanulmányok, a termelők nézetei a földrajzi árujelzők oltalmával kapcsolatban, lajstromozási esettípusok, a földrajzi árujelzők jövője.

Ez utóbbi témakörben az MSZH jogi elnökhelyettese előadásában kiemelte a földrajzi árujelzők hagyományokban való gyökerezését, a főbb kihívásokat (változó nemzetközi környezet, fogalomhasználat diszkrpanciája, vitarendezési problémák), a földrajzi árujelzők területén alkalmazott fogalmak „bábeli zűrzavarát”, az értelmezési eltéréseket, felhívta a

figyelmet az Európai Unió bővítése folytán felmerülő kihívásokra, és kitért a különböző országokban egyidejűleg oltalom alatt álló azonos megjelölések problémájára, végül pedig szólt a Lisszaboni Rendszer fejlesztésének perspektíváiról.

A szabadalmi jogi harmonizációval (SPLT) kapcsolatos nemzetközi események

A B+ csoport WG1 munkacsoportjának informális ülése, Genf, március 23.

A B+ csoport 2008 szeptemberében tartott plenáris ülésén azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy hívjon össze egy informális ülést azoknak a gyakorlati intézkedéseknek az áttekintésére, amelyeket az egymással együttműködő hivatalok tettek a globális szabadalmi rendszer időben és minőségben történő javítása érdekében. Az ülésen hivatalunkat szabadalmi főosztályvezető és jogi ügyintéző képviselte.

Az ülésen elsőként az egyes együttműködési formákkal kapcsolatos tapasztalatokat ismertető előadások hangzottak el, majd a küldöttségek hozzászólásaira került sor. Az előadások a *SHARE (Strategic Handling of Applications for Rapid Examination)* és a *PPH (Patent Prosecution Highway)* multilaterális együttműködési formával, a *Vancouver Group* néven az Egyesült Királyság, Kanada és Ausztrália iparjogvédelmi hivatalai között létrejött együttműködéssel, az *IP5* néven a közelmúltban létrejött *EPO–JPO–USPTO–KIPO–SIPO*-együttműködéssel, az európai stratégiai vita eredményeként létrejött *EPN* és *Utilization Pilot Projecttel (UPP)*, továbbá a *PCT*-vel mint munkamegosztási módszerrel foglalkoztak. Az előadásokból az a lényeges felismerés derült ki, hogy a nagy ügyhátralékok vagy a nem vizsgáló hivatali jelleg miatt a rászoruló hivatalok a munkamegosztás minden lehetséges formáját kihasználják az engedélyezés különböző szakaszaiban. Például a japán hivatal kifejtette, hogy számára éppen olyan fontos lehet a kutatási eredmények felhasználása, mint a *SHARE* vagy a *PPH* a vizsgálat és a döntéshozatal egyes fázisaiban.

A hozzászólások során a résztvevők ismertették, hogy milyen együttműködésben vettek részt. Magyar részről az osztrák–magyar *PCT*-együttműködési megállapodás és az *EPN* keretében a biotechnológia területére vonatkozóan megnyert átosztályozási tender került megemlítésre.

A munkacsoport elnöke ígéretet tett arra, hogy a *WIPO* átgondolja, mennyire lehet alkalmas honlapja az egyes hozzászólásokban foglalt információk terjesztésére.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYZEMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

A korábbi évekhez hasonlóan 2009 első felében is kormányhivatalként elláttuk az Európai Szabadalmi Szervezetben ránk ruházott kormányzati képviselőket. Hivatalunk felsővezetői és a megfelelő szakterületeket képviselő szakemberei két alkalommal – márciusban és júniusban – részt vettek az Igazgatótanács 117. és 118. ülésén, jogi elnökhelyettesünk bizottsági elnökként, szakembereink pedig tagként vettek részt a Szabadalmi Jogi Bizottság ülésén. Jelen voltunk a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság, illetőleg az Információtechnológiai Munkacsoport (új nevén: TOSC) ülésein. Állandó meghívottként jogi elnökhelyettesünk négy alkalommal vett részt Münchenben az Igazgatótanács Elnöksége (*Board*) ülésein.

Kilenc alkalommal és öt helyszínen (Hága, München, Bécs, Berlin, Lille) kerültek sorra az Európai Szabadalmi Akadémia által különböző témákban tartott szemináriumok és továbbképzések – részben költségtérítéses alapon –, melyeken 11 szakemberünk vett részt. Az ESZH szervezésében az év első felében számos egyéb műhelytalálkozó, kooperációs ülés és rendezvény volt különböző európai városokban.

Az ESZSZ Szabadalmi Jogi Bizottságának ülése, München, február 2–3.

A bizottság ülését az MSZH jogi elnökhelyettese vezette, küldöttségünket szabadalmi főosztályvezető és jogi ügyintéző alkotta.

Az elnök tájékoztatta a bizottságot, hogy az elnökhelyettes, *Per Holmstrand* mandátuma 2009 szeptemberében lejár, a következő ülésen elnökhelyettest kell választani. Felhívta a bizottság tagjait, hogy kellő időben közöljék esetleges javaslataikat az elnökhelyettes személyét illetően.

Hosszas vita folyt a megosztott bejelentések témakörében. A korábbi ülésen nem jutottak teljes konszenzusra ebben a vonatkozásban, és így az ESZH a mostani ülésre előterjesztett egy, a korábbi dokumentumot módosító újabb tervezetet, és a határozathozatalt az IT márciusi ülésére halasztotta. A delegációk és az ESZH többszöri hozzászólása után a kialakult javaslat tekintetében az elnök elmondta, hogy nem biztos abban, hogy az IT a következő ülésen képes lesz döntést hozni, mert a vélemények nagyok eltérőek abban, hogy a kívánt cél milyen módon érhető el. Egyetértés mutatkozott abban, hogy a kötelező bejelentések esetében a szövegezést pontosítani kell. Az ESZH álláspontja szerint olyan változatot kell az IT ülése elé terjeszteni, amelyben a 24 hónapos határidő koncepciója érvényre jut, és amelyet kiegészítene egy attól való eltérést biztosító szabály.

A továbbiakban a szakértők véleményt cseréltek az *EPC* Végrehajtási Szabályzata 62a., 63., 70a. és 161a., 69., 137. szabályának módosításaival kapcsolatban.

A „*raising the bar*” („*minőségi követelményszint emelése*”) tekintetében három munkacsoportot állítottak fel: az ún. „Külső gyakorlat”, „Belső gyakorlat” és a „Jogi keretek” mun-

kacsoportot. Az utóbbi munkacsoport elsődleges célja a „feltalálói tevékenységhez” kötött követelményszint emelése és a „szakember” kifejezés értelmezése. A munkacsoport célja még a vizsgálatra vonatkozó irányelvek módosítása. Az átdolgozást ez év nyarára tervezik, közzététele pedig 2009 januárjában várható. A „Belső gyakorlat” munkacsoport elsődleges célkitűzése a belső munkamenet minőségének fenntartása, illetőleg javítása. Az ESZH tervezi egy „Best Practices” kézikönyv létrehozását. A munkacsoport további célkitűzése egy központi jogforrás-adatbázis létrehozása, melynek első tesztverzióját még 2009 elején be szeretnék mutatni. Az UPP projekt keretében végrehajtandó első lépés az ESZE Végrehajtási Szabályzata 141. szabályának módosítása lesz, illetőleg egy olyan elektronikus rendszer létrehozása, amely a különféle szabadalmi hivatalok számára a kutatási jelentésekhez közös hozzáférést biztosít.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának 117. ülése, München, március 24–26.

Hivatalunkat az ülésen az elnök, a jogi elnökhelyettes és jogi főosztályvezető-helyettes képviselte.

Az ülést első esetben vezette *Benoit Batistelli*, az IT új elnöke. Napirendi pont előtti javaslatként elhangzott, hogy *Roland Grossenbachert* válasszák meg az IT tiszteletbeli elnökének.

A főbb megtárgyalt kérdések és a velük kapcsolatos lényegesebb információk a következők voltak.

AZ EPA Akadémiája Felügyelő Bizottsága elnökének beszámolója

Lex Kaufhold tájékoztatót tartott a Bizottság március elején tartott kilencedik üléséről. *A. Kaisis* helyett a küldöttségeknek legkésőbb júniusban új elnököt kell választaniuk.

A WP on TI új neve és felülvizsgált mandátuma

A küldöttségek többsége az ezzel kapcsolatos iratban foglaltakat elfogadta. A munkacsoport új neve: Műszaki és Operációs Támogató Bizottság (*TOSC*).

Az ESZH Könyvvizsgáló Bizottsága

A könyvvizsgálók tisztázni kívánták a felállítandó bizottság működési körét, a *BFC* is véleményt fog nyilvánítani e kérdésben. A többnyire támogató vélemény mellett többen aggodalmuknak adtak hangot, hogy az ESZH elnöke a szervezet tekintetében túlságosan nagy befolyással bír majd.

Díjreform és az európai szabadalmi rendszer fenntartható finanszírozása

A küldöttségek hozzászólásaikban, egyebek mellett, rávilágítottak a költségkalkulációk hiányosságaira, a személyi juttatások magas arányára, szorgalmazták az általános politikai

elvek rögzítését, javasolták a költségvetés fokozatos kiegyensúlyozását, kiemelték a válság miatti gazdaságélénkítési célt. A *Business Europe* és az *EPI* szerint a minőség garantálása mellett az ESZH eljárásainak olcsóbbaknak és rövidebbeknek kellene lenniük. Az ESZH elnöke felhívta a figyelmet a „unit cost” mutatóra (a 2008. évi mutató kedvezőbb, mint a 2007. évi), a csökkenő betegszabadságolásra, illetőleg a küldöttségeket a „raising the bar” projekt folytatására biztatta.

A küldöttségek megtekintették és megvitatták a díjreform témájában készült prezentációt, amely lényegében a már elhangzottak ismétlése volt kissé átfogalmazva. Az ESZH elnöke ígéretet tett, hogy a *BFC* következő ülésére új forgatókönyv készül. Az elnök számos csomópontot kiemelt a vitából, utalva a vélemények „összerendeződésére”. A javaslatokat a *BFC*, a *PLC* és Információtechnológiai Munkacsoport is meg fogja vizsgálni.

Beszámoló a közösségi szabadság jelenlegi helyzetéről

Az Európai Unió cseh elnöksége tájékoztatást adott a legutóbbi tanácsi munkacsoport ülésén történtekről, külön is megemlítették a gazdasági költség-haszon elemzést, az egységes bírósági rendszer kapcsán a gazdasági költségelemzést és a bírósági rendszerre vonatkozó legutóbbi javaslatot. A bizottság ki fogja kérni az Európai Bíróság véleményét is a bírósági rendszer tekintetében tervezett megállapodásról.

Nemzetközi témák: trilaterális kapcsolatok, IP5, PCT, PPH

Az ESZH bemutatta a dokumentumban szereplő projekteket, és kiegészítette azokat az anyag elkészítése óta eltelt időszak fejleményeivel. A dán és az angol delegáció is hangsúlyozta, hogy a japánok *PPH*-kezdeményezése nem ellentétes a *PCT* rendszerével, és mindkettőn támogatták az öt legnagyobb szabadalmi hivatal együttműködését.

A Szabadalmi Jogi Bizottság (PLC) elnökének beszámolója

A küldöttségek az elnök beszámolóját hozzászólás nélkül tudomásul vették.

Megosztott bejelentések

Az ESZH bevezetőjében kiemelésre került, hogy a problémát az Európai Bizottság is komolyan veszi, beazonosította azokat a technikai területeket (gyógyszeripar, biotechnológia, számítástechnika), ahol a visszaélészerű joggyakorlat jelentős növekedést mutat. A javasolt módosítással az ESZH azt a célt tűzte ki, hogy az európai szabadalmi rendszerben az ebben a tekintetben megbomlott egyensúly visszaállítsa. Az IT 26 igen (köztük a magyar), 4 tartózkodás és 5 nem szavazattal a VSZ módosítását elfogadta.

Az ESZE Végrehajtási Szabályzatának módosításai

Az IT ellenszavazat nélkül elfogadta a Végrehajtási Szabályzatnak a „raising the bar” projekt szövegösszefüggéseiben javasolt módosításait.

Európai szabadalmi bejelentések halasztott vizsgálata

Az IT a dokumentumnak a BFC és a PLC által történő megvizsgálását javasolta.

A PLC elnöke, *dr. Ficsor Mihály* jelezte, hogy a bizottság a kérdést megvizsgálja és véleményezi, illetőleg várják az ESZH által jelzett dokumentumot is, majd támogatta a BFC ülésén való megtárgyalását is.

A BFC vezetősége

Ludovica Agro megbízatása 2009. június 9-én lejárt, az IT egyhangúlag – holland javaslatra – a BFC új elnökének a holland *Guus Broesterhuisent* választotta meg.

Az EPA (European Patent Academy) Felügyelőbizottságának összetétele

Dán javaslatra az IT egyhangúlag megválasztotta *dr. Bendzsel Miklóst* a Felügyelőbizottság elnökének.

Elnökhelyettesek kiválasztási eljárása

A betervezett dokumentumot az IT 33 igen és 2 tartózkodás mellett elfogadta.

A tagállamok nemzeti hivatalainak személyzetére vonatkozó, kutatási típusú oktatás

Az IT 25 igen és 9 tartózkodás (köztük magyar is) mellett a dokumentumot elfogadta.

DG4-elnökhelyettesi poszt

Az ESZH elnöke jelezte, hogy *Brian McGinley* ideiglenes elnökhelyettesi megbízása 2009 júniusában lejár, és nem hosszabbítható meg. A sürgető helyzet miatt el kell térni az újonnan elfogadott szabályoktól a rugalmassági klauzula (6. cikk) alapján. A szokásostól eltérően a kinevezés három évre szólna, a hirdetést a honlapon teszik közzé, a meghallgatásra másban kerül sor, és a júniusi IT ülésen hoznák meg a döntést. Az ESZH elnöke *Christian Archambeau*-t is jelölni kívánja.

Az IT elfogadta és jóváhagyta az ESZH elnökének javaslatait.

Az ESZH Információtechnológiai Bizottságának ülése (WP on IT),

München, április 21–22.

Hivatalunk képviseletében az Információtechnológiai Főosztály vezetője és informatikai főtanácsadó vett részt.

Az ülésen az ESZH Titkársága javaslatot tett a bizottság új nevére és feladatkörére. Az új név: *Technical and Operational Support Committee (TOSC – Műszaki és Operációs Támogatóbizottság)*, a feladatkör folytonos, forradalmi változások nem lesznek benne. A feladatkör új megfogalmazásában megjelenik az *EPN* fogalma is. Az új név nem jelent új bizottságot, a TOSC 70., soron következő ülésére ősszel kerül sor. *Jozef Kratochvíl* az eddigi elnökhelyet-

teszi pozícióból elnökké lépett elő, alelnököt nem választottak, ezt az őszi ülésszakra halasztották el.

Az *általános kérdések* között rövid prezentáció hangzott el az *IP5* területén folyamatban lévő projektekről.

Az *együttműködés* témakörében *Wim van der Eijk* beszélt a nemzeti akciótervekről (*NAP*), a további lehetőségeket kereső műhelytalálkozókról és a jövő távlatairól. Az eddigi tapasztalatok alapján az *ESZH* iránymutatást készít a nemzeti akciótervek elkészítésére és megvalósítására. Tájékoztató hangzott el az *EPOQUE World Service*-ről és az *EPOQUENetről*. A verzió újdonságainak ismertetése után az előadó egy prezentációban bemutatta a szolgáltatás használati statisztikáit tartalmazó dokumentum grafikonjait. Kérdésként merültek fel az *EPN*-együttműködés kialakításának technikai vonatkozásai is. A legutóbbi ülés után arra a konklúzióra jutottak, hogy a technikai együttműködést az interoperabilitásra (*INTOP*) kell alapozni. E területen az *ESZH* hiányanalízist és felmérést végzett az *INTOP*-pal kapcsolatos problémák és teendők meghatározása érdekében. A következtetés szerint kiemelt figyelmet kell fordítani a szabványok alkalmazására, mivel az *INTOP* csak úgy valósítható meg, ha a résztvevő hivatalok megegyeznek az infokommunikációs szabványok alkalmazásában.

Az *automatizálás* témakörében helyzetjelentés hangzott el a „Jövő szabadalmi eszközei” programról, az *FTP-ről* („*Future Patent Tools*”), ami eszköz a jövő szabadalmi elbírálói számára, továbbá az *ESZH* informatikai biztonságáról. Az adatok védelme érdekében egy távoli mentőrendszer („*data vaulting*”) üzembe helyezését tervezik. A fejlesztés folyamatban van, a rendszer előreláthatóan 2009 folyamán indul el. Feltétele, hogy meglegyen a megfelelő sávzélességű adatkommunikációs kapcsolat. Napirenden szerepelt még az online szolgáltatásokról szóló helyzetjelentés, a gépi fordítási programról (*EMTP*), az *EPTOS/OSSE* szoftverről és infrastruktúráról szóló beszámoló, illetőleg az *EPOQUE*-ről szóló helyzetjelentés.

A *dokumentáció* témakörében foglalkoztak az *ESZH* hivatali politikájával a szabadalmi és *NPL*-dokumentumok (*non-patent literature*) szerzeményezése területén, valamint a biotechnológiai diszciplínákkal kapcsolatban az *ESZH*-nak az Európai Bioinformatikai Intézzel folytatott együttműködésével.

Az *osztályozás* témakörének újraosztályozási programja vonatkozásában elhangzott, hogy a programba bármely olyan tagország bekapcsolódhatott, mely teljesíteni tudta a szerződéses feltételeket. Hat szakterületen öt hivatal (köztük a biotechnológia területén a magyar) ajánlatát fogadták el. Az öt hivatal éves szinten mintegy 54 ezer dokumentum újraosztályozását végzi el.

Az ESZSZ Pénzügyi és Költségvetési Bizottságának (BFC) 96. ülése, München, május 12–14.

Az MSZH képviselőjében a bizottság ülésén gazdasági és ügyviteli főosztályvezető vett részt. Az ülés elnöke köszöntötte az új csatlakozó országot, Macedónia képviselőjét. A főbb napirendi pontok és a velük kapcsolatos fontosabb információk a következők voltak.

A kiegészítő nemzetközi kutatás (SIS) rendszerének véleményezése

A szolgáltatás és az ennek ellenértékéért beszédett díj bevezetéséről szóló írásos előterjesztést, amely bemutatta a rendszer bevezetésének indokait és vélelmezett tervadatait, a jórészt árbevételi és pénzügyi hatásokra koncentrálnak szóbeli kiegészítés követte *Wim van der Eijk* részéről. Ezt követően a delegációk kifejtették véleményüket a javaslatról. Három küldöttség (osztrák, dán, spanyol) ellenvéleményt fejtett ki a javaslatról, mondván, hogy a rendszer a nagyvállalatoknak kedvez, a kis- és közepes vállalatok nem képesek ennek finanszírozására. A végén 19 igen, 11 tartózkodás (köztük a magyar is) és 1 nem (osztrák) szavazat mellett a bizottság támogatta a javaslatot.

Az épületek karbantartásával kapcsolatos szerződés megújítása

A küldöttségek támogatták a szerződés 3+2 évre való megkötését a nyertes pályázóval, de kifogásolták, hogy az ESZH vezetősége egy szabad felhasználásra szánt 500 ezer eurós éves keretet irányoz elő erre a célra. A támogatást a beszámolási kötelezettség előírása mellett adták meg.

Pénzügyi helyzetjelentés a 2008/4. és a 2009/1. negyedévről

A jelentésből kiderült, hogy az előirányzatokhoz képest jelentős megtakarítások mutatkoznak a pénzügyi válságra adott vezetőségi intézkedések nyomán. A kiadások a tervezetthez képest 18 millió euróval voltak alacsonyabbak, így az eredményjavulás a megnövekvő pénzügyi veszteség felének fedezéséhez elegendő. Az idei év első negyedévének számai is kedvezőbbben alakultak a vártnál, de továbbra is nagy szükség van a pénzügyi elővigyázatosságra. Negatív irányú tendencia, hogy az ESZH nyugdíjalapjában meglévő 2008. évi 3300 millió euró a +300 millió euró nagyságú tőkeinjekcióval együtt is a válság következtében 2500 millió euróra csökkent.

A 2008. évi egységköltség bemutatása

Az eredeti iratban szereplő adatokon túl további részletező és az egyértelműséget segítő adatok és táblázatok kerültek bemutatásra (pl. az egyes tevékenységekre „rákönyvelt” költségtömeg). A hozzászóló küldöttségek mindegyike pozitívan reagált az elhangzottakra, amely szerint az ESZH hatékonysága 4,4%-kal nőtt, a költségek pedig a tervezettnél kedvezőbbben alakultak.

Alapfeltételezések az üzleti tervhez, a 2010. évi költségvetés és a 2011–14. évi időszak pénzügyi előrejelzései

Az írásos előterjesztést *McGinley* egészítette ki. Konszenzus alakult ki abban a tekintetben, hogy a következő években a növekedés valószínűleg kisebb lesz, 2009-ben a bejelentések száma csak 1%-kal, 2010-ben 2%-kal fog nőni, nem tervezik az elbírálói létszám növelését,

hanem ez a 2009. évi szinten marad. Nagyobb javulás csak a 2011–2014. közötti időszak második felében várható.

Újabb statisztikák bemutatása után azt a prognózist vetítették előre, hogy mivel az elmúlt 12 évben a hatékonyság növekedése közel kétszeres volt, a 2009. évi cél az, hogy az 50 elbírálóval kevesebb létszám mellett is a jelenlegi szint tartható vagy növelhető legyen.

Kulcsmutatók – bevételi előrejelzés 2010-re

Az előterjesztés szerint az ESZH felülvizsgálta a 2010. évi tervszámokat, és olyan költségvetést állított össze, amelyben a bevételek gyakorlatilag szinten maradtak, a kiadásoknál jelentős lefaragás (77 millió euró) látható. Erre a pénzügyek terén elszenvedett megnövekvő veszteségek miatt van szükség. Az új terv is a középtávú terv adatait tartalmazza, 2010-re 2%-os inflációs rátával számolnak. A megtakarítások érdekében lényegi intézkedéseket foganatosítottak, melyek közül említhető, egyebek mellett, az elbíráloi létszám befagyasztása (a korábban tervezett 4293 fő helyett 3990 fő), a számítástechnikai és adatbázis-kezelési beruházások és az épületek felújítási munkáinak elhalasztása.

Díjreform és az ESZH fenntartható pénzügyi gazdálkodása

Az elnöki felvezetést követően részletes pénzügyi igazgatói prezentáció következett. Ennek lényege az volt, hogy a „személyzeti” kiadások minden tekintetben nőttek (minthogy a létszám és a fizetések szintje is emelkedett), illetőleg a létszám összetétele is a magasabb fizetésűek felé toldott el, ugyanakkor a bevételek alapját képező díjak emelkedése messze az inflációs ráta alatt maradt, az 1991. évi szinten. A beszámoló igyekezett megvilágítani a változás szükségességének fontosságát a teljesítménymutatók oldaláról. A 2003–2008 évekre vonatkozóan adatok hangzottak el az átlagbevétel és átlagköltségek, a költségfedezet, a benyújtott bejelentések számának elemzésével, alátámasztva politikai megfontolásokkal.

A hozzászóló küldöttségek különböző típusú érveket vonultattak fel hozzászólásaikban, és abban egységesek voltak, hogy a kérdést ülésen kívül is szívesen megvitatnák, kisebb munkacsoportokban. Svéd, török, holland, belga vélemények mellett a magyar és a német küldöttség azzal is érvelt, hogy feladatunk az iparjogvédelmi politika keretében az innováció támogatása, és a díjstruktúra egészét kell figyelembe vennünk, melyre vonatkozóan még nem vagyunk kellő információ birtokában. Felmerült az is, hogy célszerű lenne harmonizálni a tagállamok között a minimális éves szabadalmi fenntartási díj összegét. A német küldöttség azon a véleményen volt, hogy a hatékonyság növelése nem megfelelő válasz a kihívásokra, a rendszert kell a változásokhoz igazítani.

A Müncheni Európa Iskola 2010. évi költségvetési terve

Az ESZH munkatársai gyermekeinek oktatásáért felelő iskola igazgatójának írásos anyagát egy tartózkodással elfogadták.

Könyvvizsgálói Bizottság felállításáról szóló döntés tervezete

Az IT külső tagokból álló testület felállítása mellett döntött, a jelen bizottság feladata pedig az ennek végrehajtási szabályairól szóló tervezetének véleményezése volt. A tervezetről egyhangú támogató vélemény született.

A BFC elnöke mandátumának lejárta

A bizottság hosszantartó méltatás keretében köszönt el *Ludovica Agrótól*, aki két perióduson át, hat évig töltötte be a bizottság elnöki tisztét.

Az ESZSZ IT Elnökségének (Board) 32., 33., 34. és 36. ülése, München, január 26., február 25., március 9., június 3.

A 2009 első félévében négy alkalommal tartott, tanácskozó jellegű üléseken a résztvevők között az MSZH jogi elnökhelyettese az ESZSZ Szabadalmi Jogi Bizottságának elnökeként állandó meghívottként volt jelen.

A 32. ülésen történtek összegezése:

Az elnökség megtárgyalta az ESZH elnökhelyetteseinek új kinevezési rendjére vonatkozó ESZH-javaslatot. Többen aggályuknak adtak hangot azzal kapcsolatban, hogy az eljárásban az ESZH elnöke javaslattevői joggal vegyen részt. Egyetértés volt abban, hogy a kiválasztási eljárásban csak olyan jelöltek vehessenek részt, akiket vagy nemzeti küldöttségük, vagy az ESZH elnöke támogat. Főszabályként rögzítették, hogy az eljárásban külön kiválasztási bizottság nem venne részt, hanem az IT közvetlenül felelne az eljárásért.

Eszmecsere folyt a műszaki információs munkacsoport (*WP on IT*) felülvizsgált mandátumának tervezetéről. A munkacsoport mandátuma kiegészül majd az *EPN*-re történő utalásokkal, feladatkörét el kell határolni a Szabadalmi Jogi, valamint a Program- és Költségvetési Bizottság feladatkörétől, a stratégiai vitát és döntést pedig az Igazgatótanácsnak kell meghagyni.

Az IT leköszönő svájci és hivatalba lépő francia elnöke egyaránt kifogásolta, hogy a *PPH* programban részt vevő egyes hivatalok az eddig bilaterális alapon működő *PPH*-konstrukciót plurilaterálissá akarják tenni, és Koppenhágában találkozót hívtak össze. Szerintük helytelen, hogy a dán és az angol hivatal ezt a kezdeményezést aktívan pártolja. Hosszas vita után döntés született, hogy az ESZH itt csak megfigyelői szinten képviselheti magát.

A 33. ülés főbb eseményei:

Eszmecsere folyt a „*utilisation*” (a nemzeti hivatalok kutatási és vizsgálati eredményeinek az ESZH-nál történő felhasználására irányuló rendszer) intézményi kérdéseiről. Az elnökség észrevételezése után a megfelelő módon átdolgozott változat az IT márciusi ülése elé kerül.

Az elnökség az európai szabadalmi rendszer finanszírozásáról induló politikai vitát illetően az alábbi menetrendet tartotta kívánatosnak: márciusban az IT ülésen tényfeltárás és

véleménycsere, júniusban döntéshozatal a finanszírozás politikai irányelveiről, az év második felében pedig döntés formájában való megfogalmazás. Az ESZH elnöke magyarázó-áttekintő összefoglalót készít az eddigi előterjesztésekről.

Megtárgyalták az ESZH elnökhelyetteseinek új kiválasztási és kinevezési rendjére vonatkozó, átdolgozott javaslatot.

A 34. ülés főbb eseményei:

Nyilvánvalóvá vált, hogy a megosztott bejelentések ügye továbbra is erősen megosztja a szerződő államokat, és nehéz lesz a szükséges minősített többséget bármelyik szabályozási alternatíva mellett felsorakoztatni. Az IT elnöke kifejtette, hogy a kompromisszumos (alternatív) változatról csak akkor kíván tárgyalni, ha az ESZH eredeti javaslata nem kap kellő támogatást.

A halasztott vizsgálatról történt dán, holland és német közös előterjesztés után egyetértés mutatkozott abban, hogy az IT-beli első, politikai vita után a kérdést a Szabadalmi Jogi, majd a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság elé kell utalni. A dán küldött még gyorsabb eljárást sürgetett: az IT márciusi ülése után azonnal szabályozási javaslatot várna az ESZH-től.

A márciusban megkezdendő finanszírozási és díjpolitikai vitához kiegészítésként az ülésen még kiosztották az ún. „érzékenységi elemzést” („*sensitivity analysis*”), amelyet az IT márciusi ülésén prezentálni szándékoznak. Az IT számára áttekintő, összefoglaló magyarázat is készült.

A 36. ülés főbb eseményei:

Az ülés fő napirendi témája az IT júniusi ülésének előkészítése volt. Az IT elnöke felhívta a figyelmet az IT-ülés újszerű napirendjére („Információcsere a nemzeti szabadalmi hivatalokban és az ESZH-ban folyó tevékenységek aktuális irányzatairól”), és emlékeztetett arra, hogy az ESZH részéről a díjpolitikai és a finanszírozási vitában konkrét javaslatokra és intézkedésekre, illetőleg ún. *roadmap* előterjesztésére van szükség.

Az ESZH elnöke szóbeli kiegészítésében optimistán nyilatkozott a „szociális partnerség” megteremtésének esélyeiről, a 2010. évre az *IFRS* alapján is pozitív működési eredményt („*operational result*”) vár, a „*raising the bar*” hozadékai – szerinte – először 2011-ben jelentkezhetnek. Szólt a „*single patent process*” kezdeményezéséről, mely szerint az ESZH előtti eljárás egyszerűsíthető, az átfedések és a kettősségek kiszűrhetők. Véleménye szerint a teljesítményhez kötődő bérezés legkorábban 2014-től valósítható meg.

Az IT elnöke jelezte, hogy az ESZH elnöki posztjára minél előbb – előnyösen már júniusban – pályázatot kell kiírni. A választásnak az októberi és/vagy a decemberi ülésen meg kell történnie. Csak tagállamok jelöltjei indulhatnak, és az IT minden kiválasztási döntést saját maga hozná meg.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának 118. ülése, München, június 23–25.

Az IT ülésén az MSZH-t az elnök, a jogi elnökhelyettes és jogi főosztályvezető-helyettes képviselte. Az ülést az AC elnöke, Benoît Batistelli és ad hoc elnökként Claude Sahl vezette. A főbb megtárgyalt kérdések és a velük kapcsolatos lényeges információk a következők voltak.

A szabadalmi bejelentések számának alakulása

Az IT a kérdéssel a gazdasági válság tükrében foglalkozott. Európa tekintetében az elmúlt fél év vegyes képet mutat. A bejelentések száma tekintetében a válság ellenére bizonyos országokban emelkedés mutatkozott (például Hollandiában, Romániában, Portugáliában), másutt visszaesés (Finnország, Olaszország, Norvégia), ismét másutt stagnálás (pl. Svédország, Dánia). A gyorsjelentések után az IT elnöke hangoztatta, hogy e területen alaposabban kimunkált és felépített párbeszédre van szükség.

A világ vezető szabadalmi hivatalainak együttműködése (IP5)

Az ESZH tájékoztatást adott a tíz ún. alapprojektről (*foundation projects*). A PCT reformjával kapcsolatban személyes tájékoztatást tartott a WIPO főigazgatója, Francis Gurry is. A küldöttségek egyfelől támogatásukról biztosították a reformot, másfelől reményüket fejezték ki, hogy a japán kezdeményezésre indult PPH projektet is sikerül majd a PCT-vel kompatibilis módon működtetni.

Osztrák és magyar tájékoztatás a PPH-együttműködési szerződésekről

Az osztrák hivatal beszámolt arról, hogy a JPO-val megállapodást kötöttek. A magyar hivatal üdvözölte ezt a lépést, és szintén bejelentette, hogy ilyen megállapodás megkötésére készül a japán hivatallal június végén.

Magyar tájékoztatás a Londoni Megállapodáshoz való csatlakozásról

A magyar tájékoztatás szerint a magyar országgyűlés megszavazta a megállapodáshoz való csatlakozást, amely 2011. január 1-jén lép hatályba, a ratifikációs okmány letétbe helyezésére pedig 2010 szeptemberében kerül sor.

Az ESZH következő elnökének megválasztása

Hosszas vita folyt az elnökválasztás részletes menetének tárgyában készült dokumentumról. Jelöltként kívánja magát megmérettetni az IT jelenlegi elnöke, továbbá elnökhelyettese (a dán *Jesper Kongstad*), illetve *Roland Grossebacher* (Svájc). E pont napirendi tárgyalása során az *ad hoc* elnök vette át az elnöki tiszteket. Az eljárási rend apróbb módosításokkal való elfogadása után az ESZH következő elnökének kinevezéséig terjedő időszakra, 2009. július 1-jétől az IT „*interim*” elnökének a spanyol *Alberto Casdo Cervinót* választották meg, aki az IT elnökét és elnökhelyettesét is teljes jogkörben helyettesíti.

A WP on TI új neve és mandátuma

Az IT finomította az új nevet kapott bizottság (TOSC) mandátumát, és jóváhagyta, hogy a TOSC elnöke az IT elnökségének állandó meghívott résztvevője legyen.

Vezetők választása

Az IT három évre megválasztotta a 4. Főigazgatóság új elnökét *Brian McGinley* személyében. Az 1. és az 5. Főigazgatóság alelnökeinek személyéről a következő ülésen döntenek majd. Az IT elnökségében megürült két helyre *Friedrich Rödlert* (Ausztria) és *Alberto Casado Cervinót* választották meg.

A díjreform kérdése

Az IT támogatta az ESZH elnökének javaslatait és az ezzel kapcsolatos menetrendet. Több állam kifogásolhatónak találta viszont az inflációt követő automatikus indexálást.

Egyéb kérdések

Az IT elbúcsúzott a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság korábbi elnökétől, *Maria Ludovica Agrótól*, illetőleg a *WP on TI*-t megszűnéséig vezető és nyugdíjba vonuló *Lars Björklundtól*.

Az Európai Szabadalmi Akadémia (EPA) szervezésében 2009 első félévében megvalósult külföldi szemináriumok és továbbképzések

A tavalyi évhez hasonlítva az EPA által szervezett szemináriumok és továbbképzések száma megnőtt. Az év első felében nyolc továbbképzésre került sor Münchenben, Hágában, Berlinben, Bécsben és Lille-ben, melyeken összesen 10 szakemberünk vett részt. A költségtérítés tekintetében viszont a rendezvények közül mindössze három esetben nyújtott az ESZH részbeni költségtérítést (75%), a kutatással kapcsolatban álló továbbképzéseket már nem finanszírozták. A többi esetben a részvétel díjköteles volt, mely tartalmazta az oktatási költségeket is.

Költségtérítéssel továbbképzések időrendi sorrendben:

- Az ESZH-val folytatott együttműködés pénzügyi intézése témakörben tartott tanfolyam, München, február 26., egy fő;
- EPA-szeminárium az „*IP Pre-diagnosis*” témájában, Lille, május 13–15., két fő;
- EPA-szeminárium „Az iparjogvédelmi stratégia alkalmazása: az IP és az innováció gyakorlati irányítása, 1. rész” címmel, München, május 18–20., egy fő.

Részvételi díjas továbbképzések időrendi sorrendben:

- EPA-szeminárium „Az *EPOQUENET*, továbbá kutatási stratégiák a gyógyszeripar és a biotechnológia területén szabad adatbázisok használatával” címmel, München, március 9–13., egy fő;

- EPA-szeminárium „Bevezetés az EPOQUENET-kutatásba” címmel, Hága, március 16–20., két fő;
- IPScore-továbbképzés, Bécs, március 23–24., egy fő;
- EPA-szeminárium „Kutatási stratégiák az elektrofizika területén” címmel, Berlin, április 27–30., egy fő;
- EPA-szeminárium „E-learning”-konceptiók és -módszertan és a hozzá kapcsolódó szimpózium, München, június 8., egy fő;
- EPA-szeminárium „EPOQUENET-kutatás: funkciók és használat, 2. szint” címmel, Hága, június 8–12., egy fő.

Egyéb jelentősebb ESZH-vonatkozású rendezvények

Az ESZH 2009. évi nemzetközi naptárához igazodva szakembereink a megfelelő részterületeken a szükséges mértékben vettek részt számos olyan eseményen, amelyeket az ESZH szervezett különböző európai helyszíneken.

Helyszűke miatt eltekintünk a rendezvények részletes tartalmi ismertetésétől, csupán kronológiai sorrendben adjuk meg a főbb adatokat.

- Műhelytalálkozó az ESZH szervezésében az Európai Szabadalmi Hálózat (EPN) keretében a PATLIB-hálózatok innovációs támogatásáról, Berlin, február 18–19., egy fő. Külső meghívottként előadást tartott a pécsi PATLIB-központ munkatársa is.
- „Elektronikus publikációs napok” című rendezvény az ESZH szervezésében, Bécs, május 24–27., két fő.
- ESZH PCHSA (PCT-szabadalmi harmonizációs tevékenységgel foglalkozó) bizottsági ülés, München, május 25–26., egy fő.
- Az ESZH-tagállamok 3. éves, nemzetközi együttműködéssel foglalkozó ülése, Oslo, június 3–4., egy fő. Hivatalunk képviselőjét felkérték egy iparjogvédelmi szabadalom-tudatossági nemzeti beszámoló megtartására.

AZ EURÓPAI UNIÓ TAGÁLLAMAKÉNT VALÓ MŰKÖDÉSBŐL EREDŐ FELADATOK

Az Európai Unió cseh elnöksége alatt 2009 első felében tartott főbb, szellemi tulajdoni vonatkozású rendezvények

Az év első fele eseménydús volt a soros cseh európai uniós elnökség ideje alatt Prágában tartott rendezvényekben.

Január 7-én az MSZH elnöke, dr. Bendzsel Miklós kormányzati meghívásnak tett eleget, és dr. Molnár Károly kutatásért és fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter megbízásából

részt vett „A kreativitás és innováció évének” (EYCI) nyilvánított 2009. év európai nyitókonferenciáján. A rendezvény célja annak megmutatása volt, hogy ez a dedikált év biztosítson keretet és küldjön ösztönző üzenetet a gazdasági válság dacára, illetve ennek folytán még fontosabbá váló európai kreativitás és innováció erősítése érdekében. Hálózat megteremtését hirdették meg tudatosságnövelő promóciós kampányokból, nyilvános vitafórumokból és az ezek kínálatába állított honlap (<http://www.create2009.europa.eu>) kínálatából. 24 kiemelkedő üzletembert, művészt, kutatót, dizájnert kértek fel az „Ambassador of the Year” szerepre. A csoport tagja lett két neves magyar feltaláló, Rubik Ernő és Losonczy Áron is.

A konferencia során kerekasztal-beszélgetésre került sor a brüsszeli Bizottság vezető tisztségviselőivel, melynek eredményeként ajánlásokat tettek. A zárógondolat felidézte a jól ismert aforizmát: a K+F tevékenység pénzből teremt tudást, az innováció pedig a tudásból keletkeztet pénzt, jólétet.

Az MSZH elnöke részletesebb eszmecesterét folytatott a Cseh Iparjogvédelmi Hivatal vezetőjével és a magyar nagykövettel, továbbá ismertette a magyar kormányzat innovációs politikáját, törekvéseinket, nemzeti szerepvállalással kapcsolatos céljainkat.

Április 28–30. között Prága adott színhelyt az Európai Szabadalmi Fórum és a PATINNOVA rendezvénynek. Ennek kapcsán átadták „Az év feltalálója 2009” díjat négy kategóriában. Az MSZH küldöttségét a rendezvényen a műszaki elnökhelyettes vezette.

Május 21-én és 22-én nagyszabású nemzetközi iparjogvédelmi konferenciára került sor Prágában, melynek egyik előadója a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke volt, aki „Az iparjogvédelmi jogok oltalma Európában” címmel tartott összefoglaló előadást. A küldöttség tagja volt a jogi elnökhelyettes is.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS MUNKACSOportjainak, VALAMINT AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG SZAKÉRTŐ BIZOTTSÁGAINAK MUNKÁJÁBAN VALÓ RÉSZVÉTEL

Az Európai Unió által finanszírozott, Brüsszelben tartott tanácsi munkacsoportüléseken az év első felében 13 alkalommal vettek részt szakembereink (jogi elnökhelyettes, osztályvezető-helyettes, jogi tanácsadó, illetőleg jogi ügyintéző). Három alkalommal került sor az EU szakértő bizottsági ülésein, két alkalommal pedig az EU Bizottság által szervezett konferencián való részvételre. Ülésenként az egy-egy napos tárgyalásokon való részvétel intenzív felkészülést tett szükségessé.

Időrendi és téma szerinti csoportosításban az ülések a következők voltak:

- EU tanácsi munkacsoportülések szabadalmi témában: január 19., február 17., március 12., április 2. és 22., május 8., június 12., összesen 7 alkalommal;
- EU tanácsi munkacsoportülések a szerzői jog témakörében: január 26., február 10., március 3., április 24., május 18. és június 3., összesen 6 alkalommal;
- szerzői jogi konferencia, Brüsszel, március 23.

EU szakértő-bizottsági ülések:

- az EU–BPHH Bizottság ülése a védjegydíjak témakörében, február 6. és március 2.;
- az EU *Contact Committee* ülése a követő jogi irányelvről, február 24.;
- EU bizottsági konferencia a kis- és közepes vállalkozásokkal kapcsolatos iparjogvédelmi kérdéskörben, április 27.

KÖZREMŰKÖDÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TAIEX (MŰSZAKI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL ÉS TÁJÉKOZTATÁSSAL FOGLALKOZÓ EGYSÉGE) PROGRAMJÁBAN ÉS SZAKÉRTŐI KÖZREMŰKÖDÉS AZ EU FELKÉRÉSÉRE

A TAIEX szervezésében a Moldovai Köztársaságban március 25-én és 26-án a földrajzi árujelzők oltalmának témakörében nemzetközi műhelytalálkozóra került sor. Ennek egyik előadója az MSZH jogi szakmai tanácsadója volt, aki „A földrajzi árujelzők és az eredetmegjelölések földrajzi területének behatárolása. Az illetékes hatóságok szerepe” címmel tartott előadást. A TAIEX ugyancsak szakértői és előadói közreműködésre kérte fel jogász szakemberünket a Belgrádban, június 3-án és 4-én a Szerbiai Kereskedelmi Kamarában tartott nemzetközi iparjogvédelmi műhelytalálkozóra. Előadásának címe „A Hágai Rendszer és az EK 876/2007 számú közösségi rendelete közötti kapcsolat” volt.

A TAIEX brüsszeli egységének felkérésére az MSZH áprilisban három jordániai védjegy-szakértő számára állított össze programot és szervezte meg magyarországi tanulmányútjukat április 27–30. között. A tanulmányút célja az volt, hogy az EU „legjobb gyakorlatainak” bemutatása keretében hivatalunk hozzájáruljon Jordánia iparjogvédelmi rendszerének magasabb szintre emeléséhez. A tanulmányút során a vendégek megismerték a magyar védjegyek engedélyezési, osztályozási rendszerét és a magyar védjegykutatói gyakorlatot, esettanulmányokat folytattak, illetve látogatást tettek a Fővárosi Bíróságon.

AZ EURÓPAI UNIÓ BELSŐ PIACI HARMONIZÁCIÓS HIVATALÁVAL (BPHH) FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI

2009 első félévében három olyan fő esemény emelhető ki, amely ebben az együttműködési formában említésre méltó: a BPHH alicantei székhelyén márciusban került sorra a műszaki együttműködéssel foglalkozó kapcsolattartó ülés, májusban tartotta az Igazgatótanács (IT) és a Költségvetési Bizottság a soron következő üléseit, júniusban pedig a védjegyoltalom témakörében tartottak kapcsolattartó ülést. Valamennyi eseményen a korábbiakhoz hasonlóan vezetői és szakemberi szinten vettünk részt.

A BPHH negyedik kapcsolattartó ülése (liaison meeting) a műszaki együttműködésről, Alicante, március 2–3.

Az ülésen a tagállami hivatalok, a BPHH képviselői, a tagjelölt államok küldöttei, Norvégia, Svájc és a WIPO képviselői vettek részt. A magyar küldöttséget szakmai főosztályvezető-helyettes és projektvezető alkotta. Az EU Bizottsága nem képviseltette magát.

Miranda de Sousa távozása után a BPHH-ban az együttműködésért felelős főosztály két önálló főosztályra bomlott, közülük az egyik *Institutional Affairs and External Relations* néven foglalkozik majd a technikai együttműködésből eredő feladatok ellátásával.

A napirendi viták előtt egyes küldöttségek (pl. Dánia, Magyarország) aggályosnak találták a technikai együttműködés jövőjével kapcsolatos pontot, és külön rövid bemutatót kértek az új főosztályokról és azok feladatairól. Küldöttségünk ugyanakkor átadta a BPHH-nak a 2008. évi BPHH–MSZH közötti együttműködési megállapodás keretében végrehajtott feladatokról szóló teljes körű jelentést CD-ROM adathordozón. Megtörtént a két új BPHH-főosztály bemutatása, a technikai együttműködéssel és harmonizálással is foglalkozó új önálló osztály vezetője *José J. Peris* lesz.

Az érdemi napirendi pontok keretében megvizsgált kérdések az alábbiak voltak.

A *technikai együttműködés eddigi eredményei* címet viselő kérdéskörön belül részletes ismertetésre kerültek a 2008-ban elért eredmények. Az IT-együttműködés kerete 1, 5 millió euró, a képzési programoké 1, 5 millió, az együttműködési szerződéseké (promóció és ügyfélszolgálati tevékenység) 2 millió euró. A programban részt vevő hivatalok köre 2008-ban már 19-re bővült, a jellemző szolgáltatás az ügyfélszolgálati tevékenység, a kiadványok elkészítése és terjesztése. Az elszámolt összegek tekintetében kiemelkedik a dán, a francia, a portugál, illetve a Benelux hivatal. A 2009-re vállalt programoknál a hivatalok között lényegesen nagyobb eltérések mutatkoznak, a BPHH a teljes költségvetési keretet 2, 3 millió euróra emelte. Előadás hangzott el az *EUROCLASS* programról, a program megvalósíthatóságának fázisairól 2009 végéig, megemlítve, hogy a végső cél az összes európai nyelv integrálása. A második verzió bevezetését 2010-től tervezik, ez az egyszerűbb kezelést segíti majd elő, és extra modulokat fog tartalmazni (többek között a túlságosan általános kifejezések listáját). A programot szeretnék összekapcsolni a *TM View* programmal és a BPHH *e-filing* rendszerével. Külön előadás hangzott el a *TM View* program helyzetéről is. Ez utóbbinál az adatbázis várhatóan ez év áprilisától elérhető. A magyar küldöttség kérdést intézett a BPHH-hoz annak megtudakolására, hogy mennyire alkalmas ez a program védjegy-hasonlósági vizsgálat végzésére. Kitérő válaszként elhangzott, hogy a hasonlóság mértékét minden tagállam maga dönti el azzal, hogy milyen mértékben enged kutatni az adatbázisában. A szakmai együttműködésről a résztvevők egy ún. *WIKI online* felületen osztják meg tapasztalataikat, amelyhez belépési kód kell. A technikai együttműködési témakörben előadás hangzott el még az információtechnológiai szabványokról, továbbá a *TM-XML* és a *DS-XML* szabvány létrehozásának helyzetéről.

A folyamatban lévő és tervezett információtechnológiai projektek áttekintése témakörben elhangzott, hogy külön létrehoztak egy webes felületet a különböző IT-fejlesztések áttekintése céljából. Sikertült megvalósítani, hogy az ügyfelekkel a teljes eljárás során elektronikusan kommunikáljanak (*E-comm*), az ügyfelek elektronikusan betekintheznek saját adataikba (*MyPage*), felújították az elektronikus bejelentési felületet, és bevezették az új belső elektronikus ügyviteli rendszert (*Euromarc++*). Folyamatban van a lajstromozott mintabejelentések elektronikus úton történő benyújtását biztosító rendszer bevezetése, az elektronikus védjegyfigyelés (*CTM Watch*), az adatváltások elektronikus úton történő intézése, a *TM View* és az *Euroclass* projekt. Vizsgálati stádiumban van az érdemi döntések formaleveleinek új, interaktív változata (*template generator*), az érdemi vizsgálatot segítő online kereső és az ügyfél összes fizetését egyszerre áttekintő modul, továbbá az egy ügyfél folyamatban lévő összes ügyét egyszerre megjeleníteni képes modul.

A hivatalos ülés után gondolatébresztő prezentációra került sor a BPHH és a tagországok érdeklődő képviselőinek részvételével a *WIKI* technológia alapján működő ismeretmegosztó rendszer lehetséges felépítéséről.

A *minőségpolitika* kérdéskörében bemutatóra került sor mindazokról az erőfeszítésekről, amelyekkel a BPHH igyekszik magas színvonalú minőség mellett hatósági szolgáltatásokat nyújtani. A BPHH előadója javaslatot tett közös szempontrendszer alkalmazására, amely alapján az elért eredményeket a hivatalok évente egy táblázatban megoszthatnák egymással. A magyar részről elhangzott hozzászólásban ismertetésre került a védjegyterületen alkalmazott négy szintű akta- és döntésellenőrzési mechanizmus, illetőleg az átfutási idő jelentős csökkentése terén elért eredményeink. Javasoltuk még, hogy a közös mérési pontokat tartalmazó táblázat egészüljön ki a felszólalások átfutási idejével, a megváltoztatási kérelmek (fellebbezések) számával, a törlési kérelmek arányainak feltüntetésével.

A felhasználói elégedettség vizsgálatával kapcsolatban ismertették a *GfK Emer Ad-Hoc Research* vállalattal végeztetett 2008. évi felmérés eredményeit. A kérdőíves felmérés öt nyelven, webes eszközökkel (*Computer Assisted Web Interview*) történt, 1598 válasz érkezett.

Az ülés egészéről elmondható, hogy a BPHH a korábbiakhoz képest sokkal konstruktívabban, kevésbé a saját érdekei által vezérelve lépett fel.

A BPHH Igazgatótanácsának (IT) 37. ülése, az IT és a Költségvetési Bizottság (KB) együttes ülése és a KB 35. ülése, Alicante, május 4–6.

A BPHH vezető testületeinek ülésein a képviselőket magyar részről a jogi elnökhelyettes, a szakmai fősztályvezető és jogi ügyintéző látta el.

Az IT 37. ülésén:

Az AB elnöke, *Antonio Campinos* tájékoztatta az IT-t, hogy a következő évben több kiválasztási eljárást kell lefolytatni az ún. „politikai” posztokra (ahova a BPHH elnöke, elnökhelyettese és a fellebbezési tanácsok elnöke – *president* – tartozik), továbbá a „nem politikai”

posztokra (a három fellebbezési tanács elnöke – *chairperson* – és a hat fellebbezési tanácsi tag tartozik). Tájékoztatás hangzott el a kiválasztási eljárások tervezett folyamatáról, az eljárás egyszerűbbé tételét szolgáló javaslatokról (például pályázatok benyújtása előzetesen e-mailben, fordítási költségek csökkentése, a követelmények értelmezésének egységesítése), a pozíciókhoz tartozó besorolási fokozatokról, és ismertetésre kerültek az említett posztokra vonatkozó álláshirdetések szövege. A továbbiakban a tagállamok hozzászólásai érintették az alábbi kérdéseket: az Előválogató Bizottság (*Pre-Selection Committee*) szükségessége, a politikai és nem politikai funkciók elkülönítése, az alapvető követelmények enyhítése és a posztok megújítása (*renewal*) vagy a megbíztatás meghosszabbítása.

A többi napirendi pont kapcsán az alábbi kérdések kerültek megvizsgálásra.

- A BPHH tevékenységének áttekintése. A 2009. év első negyedévében végzett tevékenységi beszámolóban a BPHH elnöke utalt a bevezetett *Euromarc++* rendszer kezdeti működési nehézségeire, a végrehajtott jelentős szervezeti átalakításokra (új főosztályok alakulása, új pénzügyi igazgató kinevezése, a HR-igazgatói poszt megpályáztatása). Az első két hónapban mintegy 11%-kal csökkent a közösségi védjegybejelentések száma, de áprilisban már a tavalyi évhez viszonyítva több bejelentés érkezett. Összességében viszont az első négy hónapban a beérkezett védjegybejelentéseknél a csökkenés mintegy 6%-os.
- A fellebbezési tanácsok tevékenységének ismertetése kapcsán elhangzott, hogy 2008-ban 7%-kal kevesebb fellebbezés érkezett, mint 2007-ben, de az elsőfokú döntések száma meghaladta a benyújtott fellebbezések számát. A fellebbezési ügyeknél az *inter partes* ügyekben az elintézési idő 2008-ban 117 napra csökkent, az *ex parte* ügyekben viszont a 2007. évi 134 napról 2008-ban 169 napra nőtt. A munka minősége javult, a bíróság a tanácsok határozatainak 80%-át helybenhagyta.
- Az EU technikai együttműködési programjai címet viselő napirendi pont keretében tájékoztatás hangzott el arról, hogy a BPHH 2009. február 22-én egyetértési megállapodást írt alá Kínával, mely az együttműködés keretfeltételeit rögzíti. 2010-ig érvényes a nyugat-balkáni államokkal és a Törökországgal aláírt regionális program is.
- Az ügyfelek elégedettsége kapcsán nagy általánosságban elhangzott, hogy nőtt az ügyfelek elégedettsége, de az elektronikus szolgáltatások hibája és lassúsága miatti panaszok száma megnőtt.
- Rövid áttekintés hangzott el az *e-business program* keretében végrehajtott és tervezett projektekről. 2009 júniusától megszüntetik a papíralapú védjegyokiratok (*certificate*) kiadását, ezt az elektronikus védjegyokirat (*eCertificate*) váltja fel. Most indul az *Oppo Tool* projekt, amely a felszólalások elektronikus intézésének megteremtését tűzte ki célul, és indítását 2010 első negyedévére tervezik. A *Decision Template Generator* program a határozatok megírásában nyújtana segítséget, az elbírálók munkáját pedig az *Examiners Support Tool* segítené, amely automatikusan készítené kutatási jelentést.

- A BPHH tevékenységével foglalkozó napirendi pontoknál figyelemre méltó, hogy számos küldöttség (így a magyar is) gratulált a BPHH-nak az elért eredményekhez. A WIPO képviselője viszont felhívta a figyelmet a felhasználók jobb tájékoztatásának szükségességére, a spanyol küldöttség pedig a gazdasági válság bejelentésekre gyakorolt hatásának folyamatos nyomon követésére.
- A jogalkotás helyzetével foglalkozó napirendi pontnál az IT elnöke a Bizottság által a közösségi védjegyrendszerrel készítendő tanulmánnyal kapcsolatban tett fel kérdéseket. A Bizottságot képviselő Várhegyi Olivér ismertette, hogy a közösségi védjegydíjak csökkentéséről szóló rendelet 2009. május 1-jén hatályba lépett. A tanulmánnyal kapcsolatban kifejtette, hogy – tekintettel a téma összetettségére – nehéz megfelelő szakértőt találni, és hosszabb időt vesz majd igénybe egy átfogó jellegű tanulmány elkészítése. Több küldöttség, köztük a magyar is, sürgette a Bizottságot a 2008 szeptemberében Brüsszelben elfogadott ún. „package proposal” („csomagmegoldás”) valamennyi pontjának végrehajtására, hiszen abból eddig csupán a díjsökkentés valósult meg, a többi eleme pedig (pl. a BPHH és a nemzeti hivatalok közötti együttműködés, a megújítási díjak 50%-ának felosztása, kooperációs alap) nem.
- A „legjobb gyakorlat” bemutatása keretében az ír hivatal előadást tartott az utóbbi tíz évben történt átalakításokról, modernizálásról, az elektronikus eljárások bevezetéséről.

Az IT és a KB együttes ülésén:

- A BPHH elnöke összefoglalta az ún. Együttműködési Alap létrehozásával kapcsolatos helyzetet. Az ennek alapjául szolgáló 50 millió euró a BPHH forrása, ezért az ezen összeg feletti rendelkezés elsősorban a BPHH elnökét illeti meg. Kiemelten fontosnak ítélte meg a felhasználók véleményének figyelembevételét. Javasata szerint az alap hatékony és eredményes felhasználása érdekében egy külön szerv, az „Igazgatási Tanács” (Management Board) felállítására lenne szükség, amely értékelné a tagállamoktól beérkező projektjavaslatokat, összegyűjtené a véleményeket. Ez a szerv nem a tagállamok képviselőiből, hanem szakértőkből és tanácsadókból állna. Tagjait a BPHH elnöke választaná ki, konzultálva az IT és a KB elnökével. A témához igen sok küldöttség hozzászólt – köztük a magyar is – rámutatva arra, hogy az ismertett elképzelések a BPHH álláspontját és érdekeit tükrözik, és éppen a program megvalósításából és alakításából a program fő kedvezményezettjeit, a nemzeti hivatalokat hagyja ki. Többen kifogásolták a felállítandó testület összetételét és azt, hogy tagjait kizárólag a BPHH választaná ki. A BPHH nevében Wubbo de Boer elnök és Peter Lawrence a tagállamok kritikai észrevételeivel szemben a saját álláspontjuk és az ismertett javaslat helytállóságát ismételték meg, hivatkozva arra, hogy a BPHH költségvetését a KB ellenőrzi, de az abban lévő források felhasználásának irányát nem határozhatja meg, illetőleg a program kezdeményezettjei, a nemzeti hivatalok nem vehetnek részt a projektek értékelésében, csak javaslatokat küldhetnek. Tekintetbe véve a kérdéssel kapcsolatban

felmerült több vitás és tisztázásra szoruló pontot, a BPHH olyan javított anyagot készít majd, melyben az általuk felvetett jogi akadályokat is részletesen ismertetni fogják a tagállamokkal, amelyek írásban tudnak majd észrevételeket tenni a végleges javaslat kidolgozásához.

A KB 35. ülésén:

- 27 igen szavazattal *elfogadták a BPHH 2007. évi költségvetése végrehajtásáról* készült jelentést, amelyet az Európai Számvevőszék nyújtott be.
- *A BPHH 2009. évi költségvetésének végrehajtása* címet viselő napirendi pont keretében elhangzott fontosabb információk: a bejelentési aktivitás április hónapban bekövetkezett növekedése a díjrendelet átmeneti rendelkezéseinek volt köszönhető. Az első negyedévben a formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma 16%-kal csökkent. Az opcionális nemzeti védjegykutatás terén a megrendelések számának rendkívüli módon való csökkenése volt tapasztalható a rendszerben, a részt vevő hivatalok számának csökkenésével a nemzeti kutatás népszerűtlenné vált, hiszen csak 12 ország készít kutatási jelentést. Ennek ellenére a tervezett éves díjbevétel 23,6%-a az első negyedévben teljesült. A becslések azt mutatják, hogy a globális pénzügyi és gazdasági válság miatt a pénzügyi kilátásokat nehéz megjósolni, a 2009. május 1-jén hatályba lépett díjrendelet módosítása pedig a többletbevételt egyértelműen lefaragja.
- *A 2010. évi költségvetés tervezetének elfogadásánál* elhangzott, hogy ez a 2010–2012. évek pénzügyi és üzleti tervén alapul. 90 000 közösségi védjegybejelentéssel, 67 000 formatervezésiminta-bejelentéssel, 60%-os védjegy-megújítási rátával, így mintegy 170 millió euró bevétellel számolnak. A kiadási oldalon enyhe növekedés várható a dologi és a személyi kiadások körének emelkedése miatt, de az alkalmazottak számát nem kívánják emelni. A tartalékalap szintjét 201,2 millió eurós szinten befagyaszthatják, az esetleges 2009. évi költségvetési többlet a következő évi költségvetésbe kerül majd.

A BPHH negyedik kapcsolattartó ülése (liaison meeting) a védjegyjogtalom tárgyában, Alicante, június 11–12.

Az MSZH-t az ülésen szakmai védjegyjogi főosztályvezető-helyettes és jogi osztályvezető-helyettes képviselte.

Az egyes napirendi pontok keretében megvitatásra került főbb szakmai kérdések közül az alábbiakat érdemes kiemelni.

A BPHH új technikai együttműködési politikájának bemutatása keretében a résztvevők előadást hallhattak a BPHH-tól arról, hogy a felhasználók hogyan férhetnek könnyebben hozzá a rendszerhez. Kiemelendők a harmonizációs és IT-együttműködési projektek, tervezik egy áruhasznosítási adatbázis létrehozását, amelyben az árujegyzékek egyes tételei között az egyes párokat öt kategóriába sorolnák, meghatározva a hasonlóság fennállását vagy annak hiányát, utalva az Európai Bíróság releváns döntésére.

Bemutatásra kerültek az *Euroclass projektre alapított új harmonizációs tervek*, melyeknek végső célja az osztályozási gyakorlat közelítése. A *WIPO* a munkacsoportban mediátorként szerepel. A programban való részvétel előfeltétele, hogy a tagállami hivatal rendelkezzen osztályozási adatbázissal.

A magyar küldöttség hozzászólása a technikai együttműködés új kereteit általában érintette. Részünkről kiemeltük, hogy a technikai együttműködés megváltoztatása fontos feltétele volt a díjcsökkentés kapcsán elfogadott politikai kompromisszumnak, ezért az arra vonatkozó javaslatot csak politikai szinten lehet jóváhagyni. Véleményünk szerint a javaslatot csak tájékoztatásként lehet közrebocsátani a résztvevők között, a fórum ebben döntést nem hozhat. Egyes elemei tekintetében a program túlmutat az Európai Unión, ezért választ várunk arra, hogy ezeket a programokat az együttműködési alapból kívánják-e finanszírozni, vagy más forrást szeretnének bevonni. Válaszként elhangzott, hogy nincs arra utaló szándék, hogy a programot közvetlenül vagy közvetve a kooperációs alapból kívánják finanszírozni – bár ez nevében technikai együttműködésre utal –, hanem ez a BPHH és a Bizottság által külön finanszírozott program.

A kapcsolattartó ülésekre vonatkozóan ismertetésre került a BPHH álláspontja és a kialakított javaslat. Jövőbeni cél a harmonizáció, szeretnék tudni azt, hogy ebben a vonatkozásban a tagállamok milyen szinten állnak, a különbségeket hogyan lehetne felszámolni. A napirendi pontok számát háromra kívánják csökkenteni, lehetőséget kívánnak adni részletes szakmai vitára. Az éves üléseken a jelenleginél interaktívabb közreműködést szorgalmaznak, év közben többszöri kommunikációt tartanak kívánatosnak. Nem lenne jegyzőkönyv, csak a következtetéseket tartalmazó összefoglaló. Az ülésnek választott levezető elnöke lenne, és a titkársági feladatokat is a tagállami hivatalok küldötteiből kiválasztott személyek látnák el. A kétnapos ülések alatt az első napon műhelymunka keretében dolgoznák ki az általános álláspontot a tagok, míg a második napon a kis csoportokon belül megválasztott szóvivő tartana ismertetést a nagy fórum előtt, és az elnök összegezné az eltéréseket és igyekezne konszenzust találni.

A tagállamok részéről egyetértés mutatkozott abban, hogy az ülések célját meg kellene határozni, és fontos a harmonizáció, de a többség továbbra is igényt tart arra, hogy a titkársági feladatokat a BPHH lássa el, az elnököt is a BPHH adja. A BPHH ugyanakkor igényét fejezte ki arra, hogy minden tagállam a meghatározott napirend kapcsán rövid, előzetes írásos anyagot készítsen és küldjön a fórum számára. A napirend kapcsán javaslatokat fognak kérni a tagállamoktól, majd hármat ebből kiválasztanak. A felmerült javaslatok mindhárom kapcsolattartó ülésre (védjegyek, minták és technikai együttműködés) vonatkoznak.

EURÓPAI UNIÓS PROJEKTEK

Az EU által kezelt szellemi tulajdoni projektek területén az év első felében négy olyan esemény volt, amelyen szakembereink négy európai városban (Lisszabon, Párizs, Brüsszel és Koppenhága) a megfelelő vezetői szinteken részt vettek. Az események két fő projekt köré csoportosultak. Februárban az *e-Marks* projekt kapcsán volt konzorciumi ülés, majd márciusban projekttervezlet. A szellemi tulajdon tudatosításával foglalkozó *IP EuropaAware* projekt negyedéves beszámoló ülése márciusban került sorra, majd a projekt keretében a szolgáltatásokkal foglalkozó téma értekezletét májusban tartották. Valamennyi részvétel költségét az EU megfelelő projektkereteiből finanszírozták.

Az e-Marks projekt konzorciumi ülése, Lisszabon, február 12–13. és a projekt értekezlete, Brüsszel, március 26–27.

A lisszaboni műhelymunkában és konzorciumi ülésen, illetőleg a brüsszeli projektfőpróbán hivatalunkat a projekt vezetője és ügyintézője képviselte.

A lisszaboni ülésen a projektben részt vevő országok és szervezetek képviselői voltak jelen, öt országból 42 fő. A műhelymunka célja az volt, hogy a különböző felhasználói csoportok számára bemutassa a védjegy- és formatervezésiminta-oltalmi kutatás szükségességét, a jelenleg elérhető lehetőségeket és ennek tükrében pedig az *eMage* szolgáltatás helyét, és beszámoljon a szolgáltatás piaci értékeléséről. Az ülésen a hivatali projektvezető magyar részről bemutatta az *eMarks* projekt keretében az MSZH vezetésével végrehajtott piaci értékelési eredményeket. Megállapítható, hogy a 2008-ban lefolytatott felméréshez képest nőtt az elégedettség a felhasználók körében, és a szolgáltatás megvásárlása iránt a kis- és közepes vállalkozások, az ügyvédek és az ügyvivők mutatják a legnagyobb érdeklődést.

A műhelymunkát követően sor került a projekt utolsó ülésére a brüsszeli végleges beszámoló előtt. Ennek keretében a WP2 – *Trial Evaluation* napirendi ponton belül a magyar képviselő bemutatta a WP2 keretében az *eMage* szolgáltatás hat országában végrehajtott 78 kérdőíves véleményezés végeredményét.

A Brüsszelben tartott *eMarks-főpróba* keretében a résztvevők részletesen megvitatták a munkacsomagok vezetői által tartott prezentációkat, majd mind az öt munkacsomagot egységesítették. Másnap lezajlott a *jelentéstétel*, melynek során a bírálóknak (*reviewer*) bemutatták a munkacsomagot, és kérdés-felelet rész következett. A bírálók általánosságban elégedettek voltak az elvégzett munkával, és a leadott dokumentumokat is szakmai szempontból kiválónak tartották, de az üzleti tervvel elégedetlenek voltak. Kérték az üzleti terv kiegészítését, a projektről szóló nyilvános beszámoló véglegesítését, melyre a koordinátor *Intrasoft* vállalat egy hónapot kapott.

Az IP EuropeAware projekt negyedéves beszámoló értekezlete, Párizs, március 23–24. és a szolgáltatásokkal foglalkozó első ülés, Koppenhága, május 26.

A projekt Párizsban tartott koordinátori munkamegbeszélésén a munkacsomag vezetői – magyar részről főosztályvezető – vett részt.

A résztvevők megtárgyalták a projekt első évének 2007 novemberétől 2008 novemberéig tartó tevékenységét összefoglaló beszámolót és az ún. Felülvizsgálati Beszámolót („*Review Report*”). Megoldandó problémák mutatkoznak a stratégiai látásmód további alakítása, az Alicantei Egyetem által ellátott menedzsmentfeladatok megerősítése és az újjászervezett munkacsomagok beindítása terén. Az első kérdésben segítséget nyújthat videokonferenciák szervezése és konferenciabeszélgetések az egyes konzorciumi tagokkal és intézményeik legmagasabb szintű képviselőivel. A projekt munkáját jelentős mértékben segítené egy magas szintű politikai megbeszélés, amely az ESZH IT következő ülése előtt lenne a nemzeti hivatalok vezetői és az EU Bizottság Vállalatok Főigazgatósága képviselőinek jelenlétében, témája pedig a projekt legfontosabb céljainak és eredményeinek ismertetése lenne.

Az ülésen az egyes munkacsomagok vezetői beszámoltak a feladatok teljesítésének menetéről. Az MSZH a kilencedik munkacsomag („Helyi iparjogvédelmi tudatosító és jogérvényesítő akciók tervezése”) menedzseléséért felelős. E munkacsomaggal kapcsolatban a Felülvizsgálati Beszámoló nem fogalmazott meg külön észrevételeket, a tevékenység összefoglalását tartalmazó CD-t a Tudományos Koordinációs Bizottság minden tagja kézhez kapta, és véleményezését kérték a konzorciumi tagoktól. Az ülés további témái: a projekt marketingje, az *EPN* és hatása a helpdeskhálózat nyolcadik munkacsomagjára, az *E-learning* platform, illetőleg a 2., 9., 11. és 12. munkacsomag közötti kapcsolatok.

A szolgáltatásokkal foglalkozó koppenhágai ülésen az MSZH részéről a szakmai terület főosztályvezető-helyettese vett részt. Az EU által finanszírozandó projekt keretében 11 taggal megalakult a jogérvényesítéssel foglalkozó munkacsoport, melybe a szakértőket a projekt megvalósításában részt vevő konzorciumi partnerek delegálták. Az ülésen áttekintették a munkacsoport célját és főbb feladatait. A 10. munkacsomag keretében fel kell tární és össze kell gyűjteni a nemzeti szellemi tulajdon-védelmi hivatalok által jelenleg nyújtott jogérvényesítést támogató szolgáltatásokat, támaszkodva az ún. *Best Practice* munkacsoport 2009. évi jelentésére és a *WP8* és a *WP9* munkacsomag keretében már elvégzett munkákra. Az EU Bizottságának képviselője hangsúlyozta videokonferencián közölt üzenetében, hogy a két alapvető cél a nemzeti hivatalok munkatársainak továbbképzése és oktatása, illetőleg új, jogérvényesítést támogató szolgáltatás kifejlesztése. Az ülésen az MSZH képviselője ismertette az MSZH által irányított munkacsomagban eddig elért eredményeket, és utalt rá, hogy a *WP9*-ben általunk összesített szolgáltatások – az egyéb dokumentumok mellett – a feladat végrehajtása során megfelelően felhasználhatók.

A MAGYARORSZÁG KÜL- ÉS GAZDASÁGPOLITIKÁJÁBÓL KÖVETKEZŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS A NEMZETKÖZI SZELLEMITULAJDON-VÉDELEM TERÜLETÉN

A TRIPS-megállapodás végrehajtása

A TRIPS iparjogvédelemmel foglalkozó szakértőinek informális ülései, Brüsszel, február 18. és május 19.

Az MSZH képviselőiben az ülésen az IJO szakmai tanácsadója vett részt.

Az üléseken megtárgyalt főbb témák voltak: a tagállamok szellemi tulajdonnal kapcsolatos tevékenysége bilaterális viszonylatokban (a harmadik országokkal folytatott tevékenységek számbavétele), a földrajzi árujelzők területén a multilaterális regiszter és a TRIPS szerinti „kiterjesztés”, illetőleg a Lisszaboni Megállapodás felülvizsgálatára 2009 márciusában összeülő WIPO-munkacsoport tevékenysége, a TRIPS és a közegészségügy kérdései, a szellemi tulajdon területén megvalósuló jogérvényesítés, a TRIPS és a biológiai sokféleség kérdése, a Kínával összefüggő kérdések és az egyéb harmadik országokkal folytatandó együttműködés területén történt előrelépés.

REGIONÁLIS IPARJOGVÉDELMI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Finn–magyar–észti háromoldalú iparjogvédelmi együttműködés

A Finn Szabadalmi és Lajstromozási Hivatal elnöke, *M. Enäjärvi* meghívására első alkalommal került sor Finnországban, a nyugat-lappföldi Kittilä városban az első finn–magyar–észti hármas iparjogvédelmi hivatalközi csúcstalálkozóra. A finn és az észti hivatali elnök mellett magyar részről a találkozáson a hivatal elnöke és műszaki elnökhelyettese vett részt.

A találkozó sikerének biztos záloga volt a közös kultúra és történelemszemlélet mellett a három hivatal küldetésének rokon értelmezése. A több fontos napirendi pont megvitatása során a három hivatal elnöke azonosította az európai és a világméretű szakmai együttműködés új elveit, pontosította nemzeti intézményeik stratégiáit. Eszmecserét folytattak a WIPO, az ESZH és a BPHH felelős fórumaival való együttműködésről és az aktuális kihívásokról, továbbá számba vették a gazdasági világválság következményeivel való szembesülés tenni-valóit.

Hangot adtak annak a szándékuknak, hogy készek egy finn–magyar szabadalmi (kutatósi) elismerési megállapodás kidolgozására és megkötésére, és szorgalmazzák, hogy az ún. V4 + 3 hivatalok (a „visegrádi országok” iparjogvédelmi hivatalai, valamint Ausztria, Szlovénia és Horvátország hivatala), illetőleg a „Nordic-országok” csoportja (Finnország, Svédország,

Dánia, Izland, Norvégia), továbbá Észtország, Lettország és Litvánia között jöjjön létre kapcsolatfelvétel és szakmai egyeztető fórum.

Megerősítették, hogy a találkozó következő fordulójára Magyarországon, 2010 tavaszán kerül sor.

A V4 + 3 országok iparjogvédelmi hivatalai (Magyarország, Csehország, Szlovákia, Lengyelország, illetőleg Ausztria, Szlovénia és Horvátország) vezetőinek találkozója, Röjtökmuzsaj, június 8–9.

A soron következő találkozó házigazdája 2009-ben a rotációs elv szerint Magyarország volt, a helyszín pedig a Sopron melletti Röjtökmuzsaj. Az első napon a négy „visegrádi” ország hivatalvezetőinek hivatalos négyoldalú találkozására került sor, a második napon ez kibővült az említett országok hivatalvezetőivel folytatott informális találkozóval, ezúttal Szlovénia nélkül. Az MSZH szakértői küldöttségét a megbeszéléseken az elnök vezette, a többi ország részéről szintén elnök által vezetett küldöttség vett részt.

A négyoldalú tárgyalás napirendjén elsősorban az Európai Szabadalmi Szervezet keretében folyó együttműködés főbb kérdései (díjpolitika, Európai Szabadalmi Hálózat), az Európai Unió keretében elhangzó jogalkotási javaslatok (a közösségi szabadalom kérdései, európai szabadalmi bíraskodás, az EU szabályozása a földrajzi árujelzőkről), a WIPO jelenlegi helyzete (érdemi szabadalmi jogi harmonizáció, PCT-reform, munkamegosztási modellek), a BPHH-val folytatott együttműködés (közösségvédjegy-témák, a BPHH-díjak csökkentése) szerepeltek.

Másnap, a két országgal kibővült informális ülésen a hat ország hivatalának elnöke vélelmet cserélt az Európai Szabadalmi Szervezettel folytatott kooperációról, a WIPO-együttműködésről, az ún. CETMOS projektről és a BPHH, illetőleg az európai nemzeti hivatalok közötti védjegyadatcsere kérdéseiről.

KÉTOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

A Dán Szabadalmi és Védjegyhivatal főigazgatójának látogatása az MSZH-ban, január 22–23.

Az intenzív dán–magyar hivatalközi elnöki párbeszéd idején folytatásaként *Jesper Kongstad* elnök tett látogatást hivatalunkban, és tárgyalt hivatalunk vezetőivel. A tárgyalás során a felek eszmét cseréltek a WIPO keretében folyó tevékenységekről (SPLT, PCT-reform, munkamegosztási modellek), az Európai Szabadalmi Szervezetben folyó tisztségviselői választások, az Európai Szabadalmi Hálózat és a díjpolitika kérdéseiről, az európai PCT-hatóságok közötti együttműködésről, a közösségi szabadalomról és az európai szabadalmi bíraskodásról. Szó volt a közösségi védjegy témakörében a BPHH díjainak csökkentéséről és az

ezzel összefüggő kérdésekről, illetőleg a közösségi védjegyrendszer működésével foglalkozó átfogó tanulmányról. A két hivatal elnöke véleményt cserélt a nemzeti hivatalok előtt álló új kihívásokról, az új szolgáltatásokról és az „*IP valuation*” téma kapcsán rendezendő konferencia elképzeléseiről.

A Japán Szabadalmi Hivatal (JPO) elnökével és szakértői küldöttségével létrejött tárgyalások 2009 első felében

A JPO elnökének és szakértői küldöttségének látogatása az MSZH-ban, április 24.

A japán hivatal düsseldorfi részlegének közvetítésével az MSZH-ban látogatást tett a JPO elnöke, *Takashi Suzuki* és küldöttsége, akiket elkísért a budapesti Japán Nagykövetség munkatársa is.

A kétoldalú hivatalos látogatás napirendjén a japánok által kidolgozott *Patent Prosecution Highway (PPH)* gyorsított szabadalomengedélyezési rendszer bemutatása és egy esetleges kétoldalú hivatalközi együttműködési megállapodás kidolgozásának megbeszélése volt.

A japán fél bevezetőjében nagyra értékelte a magyar-osztrák *PCT*-együttműködést és a *CETMOS* terén folytatott együttműködésünket. Reményét fejezte ki, hogy a *PPH* is rövid időn belül regionális együttműködéssé tud majd alakulni, jelenleg Szingapúrban már az *ASEAN*-országokban regionális együttműködésként tervezi bevezetni. A japán fél ugyanakkor fontosnak tartja a *PPH* kétoldalú alapokon történő működtetését is, amire példaként említette az USA-val, Dél-Koreával, Nagy Britanniával és Dániával kötött megállapodást, illetve a Németországgal, Finnországgal és Oroszországgal folytatott együttműködés kísérleti szakaszát. Ausztriával a megállapodásuk küszöbön áll, a svéd és a spanyol hivatallal is folynak kétoldalú tárgyalások. Jelenleg a multilaterális megállapodások kidolgozásán is fáradoznak. Jelezték, hogy szakértői találkozót terveznek Tokióban húsz ország szakértőinek közreműködésével, melyre magyar hivatali szakembert is várnak. A japán fél ezután kétoldalú *PPH*-megállapodás előkészítésére tett javaslatot a magyar fél számára.

A magyar hivatal elnökének véleménye szerint a kezdetektől figyelemmel kísérjük a *PPH* működését, hatékonyan tartjuk a kérdés japán részről történő kezelését, és készek vagyunk kétoldalú megállapodásra. Tárgyalásokat folytatunk a *PPH* kétoldalú bevezetéséről finn, osztrák, svéd és spanyol relációban is, és készek vagyunk erről a kérdéstről Tokióban tárgyalni.

A megbeszélésen a hivatalok küldöttségei véleményt cseréltek arról is, hogyan illeszkedik a *PCT* rendszere a *PPH* rendszerébe. A *WIPO* főigazgatója nemrégiben Japánban járt, és előadást tartott a *PCT* reformjáról, melynek sikeres véghezvitelére a közeljövőben nincs remény. A magyar és a japán fél véleménye szerint is a két rendszer kiegészíti egymást, fontos a hivatalok közötti bizalom kialakítása a *PCT*-reform kérdésében. Japán vélemény szerint a bizalom erősítéséhez a *PPH* regionális rendszerben való kialakítása is hozzájárulhat. A

magyar álláspont szerint alapvető változtatások kellenek ahhoz, hogy a PCT megőrizze hatékonyságát.

Szakértői találkozó a többoldalú PPH-munkacsoport második üléséről, a japán–magyar kétoldalú PPH-megállapodást előkészítő megbeszélések, Tokió, május 18–20. és Budapest, június 15., a közös szándéknyilatkozat aláírása, június 30.

A többoldalú munkacsoportülés

A PPH nevet viselő együttműködési forma lényege, hogy amennyiben az OFF (*Office of First Filing*) szabadalmazhatóan találja a bejelentésben feltárt megoldást legalább egy igénypont vonatkozásában, a bejelentő kérheti az OSF-ekben (*Office of Second Filing*) a bejelentés gyorsított és egyszerűsített vizsgálatát. Az ülésen 11 PPH-részes állam és nemzetközi szervezet és négy megfigyelő ország (köztük Magyarország) szakértője vett részt.

A PPH-nak jelenleg 12 ország és egy nemzetközi szervezet aktív részese, az eddig benyújtott kérelmek száma kb. 2000. Felmerült egy egységes mechanizmus alapján működő PPH-hálózat létrehozásának gondolata. A témával foglalkozó többoldalú munkacsoport első ülését 2009 februárjában, Koppenhágában rendezték, ahol kijelölték azokat a tárgyköröket, melyeknek harmonizálását fontosnak tartották.

A tokiói ülést a japán hivatal elnökhelyettese vezette. A februári ülés óta nagyon jól átgondolt, ésszerű javaslatokat tartalmazó előkészítő anyagok születtek az egyes témakörökben, főként a japán és a dán hivatal közreműködésével. A szakértők foglalkoztak a többoldalú PPH-együttműködés alapelveivel, internetes portáljával, a közös PPH-bejelentési űrlappal, a PPH-kérelem mellékleteinek online adatbázisból való hozzáférhetővé tételével, az igénypontok elfogadásáról szóló hivatalos nyilatkozattal, a gépi fordítás kezelésének kérdésével, az igénypontok egymásnak való megfelelésének kérdésével, a PPH-ra jogosult bejelentéstípusokkal. Megállapodás született arról, hogy a WIPO 2009. évi közgyűlései előtt a PPH-ban részes hivatalok vezetői találkozót tartanak Genfben.

A japán–magyar kétoldalú, PPH-megállapodást előkészítő megbeszélések

A szakértői áttekintés után megállapítható volt, hogy a jogi háttér és a joggyakorlati kérdések szempontjából nincs akadálya annak, hogy a két hivatal között létrejöjjön a PPH-megállapodás. Lényeges különbség csupán, hogy a japán engedélyezési eljárás során a közzététel előtt is sor kerülhet megadásra. A japán kutatási módszerek és eszközök sok hasonlóságot mutatnak a magyar hivatali módszerekkel, eltérések csupán a nagy mennyiségű kutatás elvégzésének szükségességében mutatkoznak.

A japán fél javaslatot tett arra, hogy június első felében a helyszínen megismerkedhessen az MSZH információtechnológiai infrastruktúrájával, illetőleg a szabadalmi elbírálók által használt kutatási eszközökkel és módszerekkel.

A megbeszélések eredményeként a japán hivatal szakértője június 15-én látogatást tett hivatalunkban. A látogatás célja a kétoldalú együttműködés előkészítése és a tesztprogram részleteinek megbeszélése volt, továbbá az, hogy a japán szakértő a helyszínen is megismerkedhessen az MSZH együttműködésben közreműködő szervezeti egységeinek a munkájával.

A japán–magyar PPH-együttműködéssel kapcsolatos közös szándéknyilatkozat aláírása

Június 30-án a Japán Szabadalmi Hivatal és az MSZH elnöke Budapesten, az MSZH épületében ünnepélyes keretek között aláírta a két hivatal közötti közös szándéknyilatkozatot a PPH területén folytatandó együttműködésről. Az aláíráson képviseltette magát Japán magyarországi nagykövetsége is. A szándéknyilatkozatban foglaltak szerint a felek megállapodtak, hogy ez év augusztus 3-án beindítják a tesztprogramot.

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEKEN (KONFERENCIÁKON, TOVÁBBKÉPZÉSEKEN, VEZETŐSÉGI ÜLÉSEKEN, SZAKMAI MEGEMLÉKEZÉSEKEN) VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

2009 első felében a hivatal szakemberei több alkalommal láttak el képviseletet különböző szakmai nemzetközi testületekben, konferenciákon, vezetőségi üléseken, és vettek részt megemlékező ünnepségen az ésszerűség és a szükségszerűség diktálta mértékben.

Képviseletük a hivatalt az európai szabadalmi rendszer irányításával foglalkozó konferencián Brüsszelben, „Az audiovizuális szerzői jogi tartalomszolgáltatók és a közélet tudatossága” címet viselő prágai munkacsoportülésen és a szófiai PATLIB-rendezvényen. Közgazdász szakemberünk előadást tartott a tavalyi budapesti konferencia folytatásaként Helsinkiben, májusban tartott „*IP valuation in practice*” témát taglaló nemzetközi konferencián, melyet a finn hivatal szervezett. Szakembereink a hagyományoknak megfelelően jelen voltak az Európai Szabadalmi Kerekasztal (*EUROTAB*) 18. ülésén, amely az idén Varsóban volt. Elnökünk képviselte hivatalunkat az észti hivatal fennállásának 90. évfordulója kapcsán, Tallinnban tartott megemlékező ünnepségen, melynek során oklevelet nyújtott át a hivatal elnökének.

A Magyar Formatervezési Tanács Irodája részéről biztosítottuk a képviseletet Párizsban az *APCI*-konferencián, Brüsszelben a *BEDA*-taggyűlésen, Fokvárosban az *ICSID* vezetőségi ülésén és a svédországi Gellivare-ben a *City Move Interdesign* műhelytalálkózón.

2009 első felében két alkalommal (januárban és márciusban) is lehetőség adódott szakembereink számára, hogy részt vegyenek az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (*USPTO*) által Alexandriában (Washington) tartott, költségtérítéses szellemi tulajdoni továbbképzéseken. Az első továbbképzés témája a szerzői jog, a második pedig haladó szinten a gyógyszeripari és biotechnológiai szabadalmaztatás volt.